

SAMIEDU

Uuden toimintakulttuurin kehittäminen: Verkko-opintojen ohjaus verkko- opiskelijoiden kokemana

Eeva-Kaisa Laine
Marja-Riitta Saavalainen
Ammattiopisto Samiedu
Itä-Savon koulutus kuntayhtymä
Toukokuu 2024

Sisällys

TIIVISTELMÄ

1 JOHDANTO	5
2.1 Verkko-ohjauksen toteutus	6
2.2 Verkko-ohjauksen laatu	7
2.3 Opiskelijoiden kokemukset saamastaan verkko-ohjauksesta	8
3 KEHITTÄMISTYÖN TEHTÄVÄT	9
4 KEHITTÄMISTYÖN TOTEUTTAMINEN	10
4.1 Kohderyhmä.....	10
4.2 Aineistonkeruumenetelmä	10
4.3 Kehittämistehtävän analyysi	11
4.3.1 Määrällisen aineiston analyysi.....	11
4.3.2 Laadullisen aineiston analyysi.....	12
5 KEHITTÄMISTYÖN TULOKSET	13
5.1 Kehittämistyön osallistujien taustatiedot	13
5.1.1 Osallistujien ikäjakauma koulutusaloittain	13
5.1.1.1 Liiketoiminta-alan osallistujien ikäjakauma.....	14
5.1.1.2 Luonto- ja ympäristöalan osallistujien ikäjakauma	14
5.1.1.3 Matkailualan osallistujien ikäjakauma.....	14
5.1.1.4 Metsäalan osallistujien ikäjakauma	14
5.1.1.5 Sosiaali- ja terveysalan osallistujien ikäjakauma.....	14
5.1.1.6 Taideteollisuusalan osallistujien ikäjakauma	14
5.1.2 Osallistujat koulutusaloittain	15
5.1.3 Osallistujat ammatillisen tutkintojärjestelmän tutkintojen mukaan	16
5.1.4 Osallistujien opintojen vaihe.....	17
5.1.5 Osallistujien verkko-opintojen aikana tapahtuva ohjaus	18
5.1.6 Osallistujien verkko-opintojen alkuvaiheen ohjaus	18
5.1.7 Verkko-ohjaustyökalujen paremmuusjärjestys.....	19
5.1.8 Ohjaustarve opintojen eri vaiheissa	20
5.1.8 Opintojen aikainen ohjaus.....	21
5.1.9 Verkko-ohjauksen vastaaminen opintojen tarpeisiin	22
5.2 Osallistujien avoimet kysymykset	23
5.2.1 Ensimmäinen kysymys: Millaista ohjausta olisit kaivannut verkko-opintojen aikana?	23
5.2.1.1 Liiketoiminta-alan verkko-opintojen laatu ja ohjauksen tarve	23
5.2.1.2 Matkailualan verkko-opintojen ohjauksen ja tuen tarve.....	24
5.2.1.3 Metsäalan verkko-opintojen hyvä ohjaus, itseohjautuvuus, Moodle Pinjan käytön ohjaus sekä ohjauksen ja tuen tarve.....	25

5.2.1.4 Sosiaali- ja terveysalan verkko-opintojen hyvä ohjaus, verkko-opetuksen, ohjauksen ja tuen tarve sekä opettajan rooli.....	26
5.2.1.5 Taideteollisuusalan ohjauksen tarve ja opettajan rooli.....	28
5.2.1.6 Yhteenveto: Millaista ohjausta olisit kaivannut verkko-opintojen aikana?.....	29
5.2.2 Toinen kysymys: Miten verkko-ohjausta voitaisiin mielestäsi kehittää?	30
5.2.2.1 Matkailualan verkko-opintojen laatu ja verkko-opiskelijan rooli.....	31
5.2.2.2 Metsäalan ohjauksen tarve.....	31
5.2.2.3 Sosiaali- ja terveysalan ohjauksen ja verkko-opetuksen tarve, ryhmäopiskelu ja verkko-opintojen laatu.....	32
5.2.2.4 Taideteollisuusalan verkko-opintojen laatu, verkko-opetuksen ja ohjauksen tarve ja opettajan rooli	34
5.2.2.5 Yhteenveto: Miten verkko-ohjausta voitaisiin mielestäsi kehittää?.....	36
5.2.3 Kolmas kysymys: Mitä muuta haluaisit kertoa verkko-ohjaukseen liittyen? Sana on vapaa.	37
5.2.3.1 Luonto- ja ympäristöalan ohjauksen tarve.....	37
5.2.3.2 Matkailualan verkko-opintojen laatu ja toteutus	37
5.2.3.3 Metsäalan verkko-opintojen laatu	38
5.2.3.4 Sosiaali- ja terveysalan verkko-opintojen laatu	39
5.2.3.5 Yhteenveto: Mitä muuta haluaisit kertoa verkko-ohjaukseen liittyen? Sana on vapaa.	41
6 POHDINTA	43
6.1 Kehittämistehtävän tulosten tarkastelu	43
6.2 Kehittämistyön eettisyys	45
6.3 Kehittämistehtävän luotettavuus	45
6.4 Kehittämistyön johtopäätökset	47
LÄHTEET.....	48

EEVA-KAISA LAINE, MARJA-RIITTA SAAVALAINEN: Uuden toimintakulttuurin kehittäminen: Verkko-opintojen ohjaus verkko-opiskelijoiden kokemana

Kehittämistehtävä sisältää 49 sivua, 3 liitettä (4 sivua)

Toukokuu 2024

Avainsanat: ohjaus, verkko-ohjaus, laatu, kokemukset

Verkko-ohjausta ja sen laatua on tutkittu paljon. Tämän kehittämistehtävän tarkoituksena oli kuvata Ammattiopisto Samiedun eri koulutusalojen verkko-opiskelijoiden kokemuksia saamastaan verkko-ohjauksesta. Kehittämistehtävä suoritettiin yhdistämällä sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista tutkimusotetta. Kehittämistehtävän aineistonkeruumenetelmänä käytettiin kyselylomaketta, joka sisälsi taustamuuttujien lisäksi avoimia kysymyksiä. Kyselyyn vastasi 52 opiskelijaa, joilla kaikilla oli kokemusta saadusta verkko-ohjauksesta. Määrällinen aineisto analysoitiin Excel-taulukon avulla ja laadullinen aineisto analysoitiin aineistolähtöisellä sisällön analyysillä.

Tulosten mukaan eniten osallistujia oli perus- ja ammattitutkintojen ensimmäisen vuoden verkko-opiskelijoissa. Ohjausta verkko-opiskelijoille tarjosivat pääasiassa tutkinnonosan tai opintojakson opettajat sekä HOKS-ohjaajat. Erityisen suosittu ja hyödyllinen ohjaustyökalu oli yhteistyöskentelyalusta Teams, jota käytettiin erityisesti ryhmäperehdytyksessä. Verkko-ohjaus koettiin laadukkaana, ystävällisenä ja ammattitaitoisena. Positiivisena koettiin avunsaannin helppous ja mahdollisuus opiskella omassa tahdissaan.

Opintojen alkuvaiheessa oli suurin tarve ohjaukselle, mutta suurin osa osallistujista kuitenkin koki saaneensa ohjausta riittävästi. Osallistujat kaipasivat enemmän teknistä apua ja selkeää ohjausta eri alustojen ja ohjelmien käytössä. Lisäksi toivottiin ryhmäohjausta ja nopeampaa tehtävien arviointia. Parannusehdotuksina esitettiin enemmän yhteisiä tunteja, käytännönläheistä opastusta sekä lyhyitä ohjevideoita. Opiskelijat arvostivat verkko-opintoja työn ohella mahdollistavana vaihtoehtona, mutta kaipasivat selkeämpiä ohjeita ja säännöllistä ohjausta.

Tulevaisuudessa on tarpeellista kehittää yhteinen malli verkko-ohjaukselle ja -oppimiselle kaikille Samiedun verkko-opiskelijoille. Tämän mallin tavoitteena on yhtenäistää organisaation eri käytännöt ja tarjota selkeä rakenne ja suunnitelma verkko-opiskelijoille. Tämä edistäisi heidän opintojensa etenemistä. Lisäksi malli toimisi opettajille käsikirjana verkko-ohjauksen tarjoamisessa. Organisaation kannalta tällainen malli parantaisi verkko-ohjauksen laatua ja tehokkuutta. Tämä kehittämistyö on vasta alkusysäystä laajemmalle kehittämistyölle, joka jatkuu syksyllä 2024.

1 JOHDANTO

Tämän kehittämistehtävän tarkoituksena on kuvata Ammattiopisto Samiedun verkko-opiskelijoiden kokemuksia saamastaan verkko-ohjauksesta. Aihe on tärkeä, koska se antaa arvokasta tietoa siitä, miten opiskelijat kokevat saamansa ohjauksen verkko-oppimisympäristössä. Aihe on myös ajankohtainen, koska siirtyminen perinteisestä opetuksesta kohti verkko-opiskelua tekee verkko-ohjauksesta entistä tärkeämmän osan opiskelijan oppimisprosessia. Lisäksi opiskelijoiden tarpeet ja odotukset voivat muuttua ja on tärkeää ymmärtää, miten verkko-ohjaus vastaa näihin muutoksiin. Lisäksi verkko-opiskelijoiden kokemusten avulla yritämme saada lisää tietoa ehkäistä verkko-opiskelijoiden opintojen keskeyttämistä.

Verkko-opintojaksot tarjoavat mahdollisuuksia oppimisen joustavuudelle, koska ne tarjoavat vaihtoehtoja ajan, paikan ja opiskelutahdin suhteen. Ne myös mahdollistavat yksilöllisen oppimisen yksilöllistämisen sekä tuovat mukanaan uusia oppimisen tapoja (Huhtanen 2019, 2.) Joustavuuden lisäksi verkko-opiskelua voidaan tarkastella myös luottamuksen näkökulmasta. Valkonen ym. (2020, 2, 20) tutkivat luottamuksen rakentumista verkko-opiskelussa. Verkkokurssilla luottamuksen rakentumisessa korostui opettajan rooli keskeisenä ja opiskelijoiden vastuullisuus. Vaikka verkko-opiskelu mielletään usein itsenäiseen oppimiseen, opettajan ohjauksen merkitys korostuu. Luottamusta herättävä verkko-opetus edellyttää opettajalta aikaa, verkkopedagogista osaamista ja aktiivista läsnäoloa. Opettajan on yhdessä opiskelijoiden kanssa edistettävä luottamusta luomalla selkeitä pelisääntöjä ja toimintatapoja, jotka tukevat kuuntelevaa ja ajattelua rohkaisevaa oppimisyhteisöä verkkokurssilla. Hanna Frilander ja kumppanit (2023) esittävät samansuuntaista ajatusta, jossa etäyhteyksien käyttämisessä vahvistetaan luottamusta ja yhteenkuuluvuutta panostamalla vuorovaikutukseen ja psykologiseen turvallisuuteen. Läsnäolon tunne syntyy yksilön kokemuksesta ja ilmenee esimerkiksi aitoutena, persoonallisena lähestymistapana, välittömytenä. Verkko-opiskelussa läsnäolon kokemuksen merkitystä tulisi korostaa, sillä se edistää luottamuksen syntymistä opiskelijoiden ja opettajien välillä.

2 OPINTOJEN VERKKO-OHJAUS

2.1 Verkko-ohjauksen toteutus

Verkko-opinnoista keskusteltaessa on olennaista selventää ohjauksen merkitys. Sanna Vehviläisen (2014 & 2020) mukaan **ohjauksella tarkoitetaan** yhteistoimintaa, jossa ohjattavan oppimis-, kasvu- ja työ- ja ongelmanratkaisuprosesseja tuetaan ja edistetään niin, että ohjattavan toimijuus lujittuu. Opintojen ohjauksella tarkoitetaan tässä kehittämistehtävässä opinto-ohjaajan, HOKS-ohjaajan, tutkinnonosan tai opintojakson opettajaa, yhteisten aineiden opettajaa sekä IT-tukea. Sanna Vehviläisen (2014 & 2020) mukaan opintojen ohjaus voi olla ryhmäohjausta tai henkilökohtaista ohjausta. Laadukas ohjaus ilmenee kunnioittavassa ja rakentavassa vuorovaikutuksessa sekä dialogisessa kohtaamisessa.

Verkko-ohjaus kuvaa ohjaamista internetissä tapahtuvaksi, jossa hyödynnetään apuna tieto- ja viestintäteknologiaa. Siinä voidaan hyödyntää erilaisia kommunikaatioapuvälineitä, esimerkiksi tietokoneita, tabletteja ja älypuhelimia niiden sovellusten avulla. Tämä ohjaustapa voi tapahtua joko reaaliaikaisesti tai viiveellä (Mäenpää ym. 2017, 14, Hänninen ym. 2021, tarvitseeko tähän sivunumeron?) Verkko- ja monimuotokoulutuksessa aloitus ja sen jälkeinen aika ovat merkittäviä opiskelijan sitoutumisen kannalta ja ohjaajalla on tärkeä rooli osallistumisaktiivisuuden ylläpitämisessä (Toivanen ym. 2023, 42). Verkko- tai monimuoto-opiskelijalla on vastuu opintojen etenemisestä. Häneltä edellytetään itseohjautuvuutta ja kykyä aikatauluttaa omaa opiskeluaan. Tämän vuoksi tarve helposti saatavalle ohjaukselle on merkittävästi suurempi kuin päiväopiskelijoilla. (Kolehmainen ym. 2017, 17-21.)

Oppilaitoksessamme sosiaali- ja terveysalalla verkko-opiskelijan ohjaus käynnistyy opintojen hakuvaiheessa. Kun opiskelija tulee valituksi, hänet perehdytetään opintoihin. Ensin on opinto-ohjaajan, HOKS-ohjaajan ja IT-tuen ryhmämuotoinen Teams-tapaaminen, jossa varmistetaan opiskelijoiden kirjautuminen järjestelmiin ja sen jälkeen on verkko-

opettajan teams-perehdytys opintojen rakenteeseen ja toteutukseen. Pakollisissa tutkinnon osissa opiskelijoille on tunnin mittaisia ohjaustunteja Teamsissa opintojaksoittain. Osaamisalaopinnoissa ohjaustunteja on kerran kuukaudessa ja näille ohjaustunneille osallistuvat suorittavat eri osaamisalaopintoja. Sen lisäksi henkilökohtaista ohjausta annetaan eri viestintäkanavien kautta.

2.2 Verkko-ohjauksen laatu

Verkko-ohjauksen tulisi vastata opiskelijoiden tarpeisiin ja sen tulisi olla kiinnostavaa ja laadukasta (Toivanen ym. 2023, 42). Toivasen ym. (2023, 44) tutkimuksessa yhteisöllisyyden ja sosiaalisen läsnäolon tarve nousee tärkeäksi. Yhteiset lyhyetkin hetket tukevat vuorovaikutusta ja voi mahdollistaa avoimempaa ja vastavuoroista vuorovaikutusta opintojaksolle osallistujien kesken, vaikka opiskelu toteutettaisiinkin pääsääntöisesti omaan tahtiin itsenäisesti.

Verkossa tapahtuvaa laatua on varmistettu ammattiopistossamme Samiedun strategialla. Strategian visiona on rakentaa tulevaisuuden osaamista ketterästi ja kestävästi tukeaksemme yksilöitä ja yrityksiä. Lisäksi olemme eturivin ammatillinen koulutusorganisaatio tietyissä verkkopohjaisissa tutkinnoissa. Huomisen osaamisen palvelulupauksessa painotetaan osaamista teknologioiden ja digitaitojen hallitsemiseen sekä opiskelijoiden että henkilöstön kohdalla. Ketterästi ja kestävästi palvelulupauksessa korostetaan koulutuksen helppoa saatavuutta ja erilaisten vaihtoehtojen opiskelumahdollisuutta. (Samiedun strategia 2022-2025.) Strategian tarkoituksena on kuvata Samiedun vahvaa sitoutumista tulevaisuuden haasteissa ja sen vuoksi koulutuksissa painotetaan digitaalista osaamista kaikilla tasoilla.

2.3 Opiskelijoiden kokemukset saamastaan verkko-ohjauksesta

Opiskelijoiden kokemuksia verkko-ohjauksesta on tutkittu useissa tutkimuksissa (Helle & Sirkka 2021, Iso-Kungas, 2019, Kivistö-Rahnasto & Salo, 2022) Nelli Helteen ja Ella Sirkan mukaan (2021,32), Opiskelijat kokivat verkossa tapahtuvan ohjauksen toimivaksi ohjaukseksi aikuislukiossa. Erityisesti koronapandemian aikana opiskelijat olivat tyytyväisiä siihen, että heillä oli mahdollisuus varata etäkeskusteluajoja. Jotkut aikuislukio-opiskelijat kokivat, että nämä verkossa käydyt ohjauskeskustelut olivat heille arvokkaita ja hyödyllisiä. Lisäksi opiskelijat pitivätkin kasvokkain käytyjä ohjauskeskusteluja tärkeämpinä kuin viestien välityksellä käytyjä keskusteluja. Kirsi Rahnasto & Virpi Salon mukaan (2022, 404) mukaan CampusOnlinen verkko-opiskelijat arvioivat verkko-oppimisen myönteisesti ja pitivät sitä tehokkaana ja miellyttävänä tapana oppia. He korostivat sen soveltuvuutta omiin opiskelutapoihinsa ja kokivat sen hyödyllisenä. Verkko-oppimisen katsottiin tarjoavan rennon ja jopa kehittävämmän vaihtoehdon perinteisille luennoille. Opiskelu koettiin myös yksinäiseksi, mutta samalla se edisti itseohjautuvuutta, koska opinnot ohjasivat itsenäiseen tiedonhakuun. Tomi Iso-Kungas (2019) selvitti puolestaan liiketalouden ja media-alan oppijoille suunnatun kyselyn avulla oppijoiden kokemuksia oppimisen ohjauksesta digitaalisessa Itslearning-oppimisympäristössä suoritetuista opinnoista. Opinnot olivat opiskelijoiden näkökulmasta myönteinen tapa kehittää osaamistaan. He arvioivat saaneensa hyvää ohjausta oppimiseensa ja se vaikutti positiivisesti heidän näkemykseensä oppimisprosessin laadusta.

3 KEHITTÄMISTYÖN TEHTÄVÄT

Tämän kehittämistyön tavoitteena on kuvata verkko-opiskelijoiden näkemyksiä saamastaan ohjauksesta. Kehittämistyöllä selvitetään myös millaiset verkko-ohjaustyökalut palvelevat verkko-opiskelijoiden opinnoissa ja millainen verkko-ohjaus edistää parhaiten verkko-opiskelijoiden oppimista.

Yksilöidyt kehittämistehtävät ovat seuraavat:

1. Minkälaisia kokemuksia ammattiopisto Samiedun eri alojen verkko-opiskelijoilla on saamastaan verkko-ohjauksesta?
2. Millaiset verkko-ohjaustyökalut palvelevat verkko-opiskelijoiden opinnoissa?
3. Millainen verkko-ohjaus edistää parhaiten verkko-opiskelijoiden oppimista?

4 KEHITTÄMISTYÖN TOTEUTTAMINEN

Kehittämistyömme on sekä määrällinen että laadullinen selvitystyö, jolla pyrimme kartoittamaan opiskelijoidemme kokemuksia saamastaan verkko-ohjauksesta opintojen eri vaiheissa. Kuvaamme prosessin eri vaiheet mahdollisimman tarkasti, jolloin lukijan on helppo tarkastella kehittämistyön eri vaiheita.

4.1 Kohderyhmä

Ammattiopisto Samiedussa on viime vuosina kasvanut sekä verkossa että monimuotona suoritettavat tutkintomäärät. Tämän kehittämistehtävän kohderyhmänä ovat Ammattiopisto Samiedun eri alojen kuten liiketoiminnan, matkailualan, sosiaali- ja terveysalan, taideteollisuusalan, luonto- ja ympäristöalan, metsäalan ja majoitus- ja ravitsemisalanverkko-opiskelijat. Opiskelijat valittiin kehittämistyön kohteeksi, koska heillä on kokemusta verkko-oppimisympäristössä opiskelemisesta ja ohjauksesta.

4.2 Aineistonkeruumenetelmä

Kehittämistyön aineisto koostuu sekä määrällisestä että laadullisesta osiosta. Aloitimme kehittämistyön marraskuussa 2023 hakemalla tutkimusluvan ammattiopisto Samiedun rehtorilta (Liite 1). Tutkimuslupa hyväksyttiin 14.11.2023. Tutkimuksen aineisto hankittiin käyttämällä Microsoft Officen Forms kyselylomaketta, joka sisälsi myös avoimia kysymyksiä (Liite 2). Kyselylomakkeen kehittämiseen osallistuivat Samiedun verkko-opettajat ja verkko-oppimisen asiantuntijat. Lomake esitestattiin verkko-opiskelijoilla. Esitestauksen ja kehittämis ehdotuksien jälkeen kyselylomakkeen kysymyksiä tarkennettiin. Esitestaajien vastaukset olivat kehittämistyön kannalta käyttökelpoisia, joten ne sisällytettiin mukaan varsinaiseen kehittämistyön aineistoon. Kyselyn taustamuuttujissa kysyttiin ikää, koulutusala, ammatillista tutkintoa ja opintojen vaihetta. Raine Vallin (2015) mukaan kyselylomakkeen rakenteen laadinnassa on tärkeää kiinnittää huomiota kyselyn pituuteen ja kysymysten määrään. Lisäksi lomakkeen laadinnassa on huomioitava ulkoasun selkeys. Myös kysymysten looginen etenemiseen ja ohjeiden selkeyteen on hyvä paneutua. Teimme

kyselylomakkeen Microsoft Officen 365 Forms työkalulla. Saimme lomakkeesta visuaalisesti näyttävän esimerkiksi käyttämällä värejä. Myös Raine Valli (2015) puhuu samanlaisesta ajatuksesta, jossa verkkokyselyjen vahvuutena on juuri ulkoasujen monipuolisuus ja visuaalisuus.

4.3 Kehittämistehtävän analyysi

Tässä kehittämistyössä hyödynnettiin sekä määrällistä että laadullista aineiston analyysia.

4.3.1 Määrällisen aineiston analyysi

Tilastollisessa tai määrällisessä tutkimuksessa kiinnitetään huomioita otantamenetelmiin. huomioinnin kohteeksi. Tutkija rakentaa niin sanotun pienoismallin halutusta kohdejoukosta hyödyntämällä otantamenetelmiä. On tärkeää harkita huolellisesti, mikä otantamenetelmä on sopivin ja miten sitä tulisi soveltaa. Otantamenetelmien jälkeen on olennaista päättää, mikä tilastollinen menetelmä on paras. Tässä vaiheessa tarvitaan mitta-asteikkoa, joka määrittelee esimerkiksi käytettävät tunnusluvut tai korrelaatiokertoimet, sillä ne vaihtelevat käytetyn mittarin ja kysymystyyppin mukaan. (Valli, 2015.) Tässä kehittämistyössä mitta-asteikkona käytettiin laatueroasteikkoa ja järjestysasteikkoa.

Tilastollisten menetelmien käyttämistä varten aineiston tulee olla taulukkomuodossa. Forms kyselylomakkeen tulokset saimme suoraan taulukkomuodossa exceliin. Tulosten analysoinnissa olemme käyttäneet ristiintaulukointia, jonka avulla tutkitaan muuttujien jakautumista ja niiden välisiä riippuvuuksia. Olemme esittäneet kyselyvastaukset taulukoituina eri ryhmien tai riippumattomien muuttujien mukaan. Lisäksi olemme tarkastelleet havaintoarvojen jakaumaa kuvioiden avulla.

4.3.2 Laadullisen aineiston analyysi

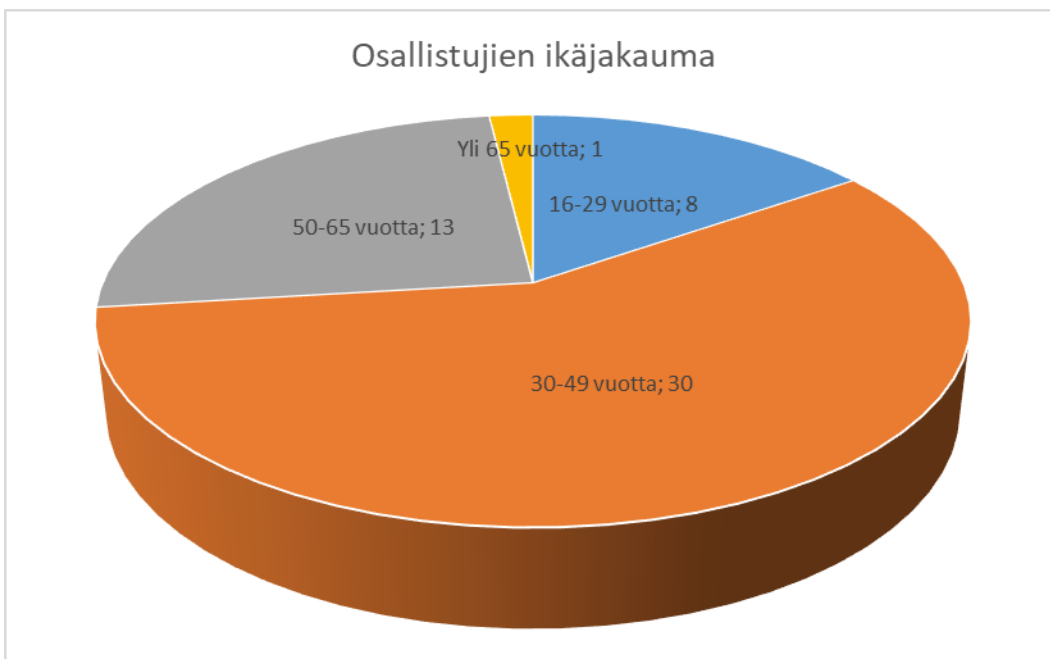
Pauli Juutin ja Anu Puusan (2020) mukaan laadullisessa tutkimuksessa tavoitteena on saada käsitys tutkimuksen kohteena olevasta ilmiöstä tutkittavien henkilöiden näkökulmasta. Tämä tarkoittaa silloin sitä, että ollaan kiinnostuneita tutkimuksen kohteina olevien henkilöiden kokemuksista ja ajatuksista. Tämä kehittämistehtävän mielenkiinnon kohteena olivat Samiedun verkko-opiskelijat.

Laadullisen aineiston analysoinnissa pyritään lukemaan aineisto yhä uudelleen ja tällä tavoin saadaan vihjeitä siitä, millaisiin teemoihin, luokkiin tai kategorioihin aineistoa voi ryhmitellä. Voidaan sanoa, että laadullisen aineiston analysointi on salapoliisityötä, jossa taiturimainen käsityöläinen kykenee yhdistämään aineistosta yksityiskohtia kokonaisuuteen ja tämä johtaa kerrotun tarinan syntymiseen. Tutkimuksen avoimet kysymykset analysoitiin käyttämällä sisällön analyysimenetelmää. Anu Puusa (2020) on siteerannut Rentzin ja kumppaneiden ajatusta sisällönanalyysin käytettävyydestä laadullisessa tutkimuksessa, jossa metodi on yksi yleisempiä aineiston tarkastelussa. Sisällönanalyysin tavoitteena on järjestää aineisto tiiviiseen muotoon. Pelkistämisen tarkoituksena on lisätä aineiston informaatioarvoa. Myös Jari Kylmä & Taru Juvakka (2007, 113) esittävät samaa pohdintaa aiheesta. Sisällönanalyysi kohdistuu ensisijaisesti induktiiviseen päättelyyn, jota tutkimuksen tarkoitus ohjaa. Analyysissa aineisto puretaan osiin ja samankaltaiset osat yhdistetään. Seuravaksi aineisto tiivistetään kokonaisuudeksi. Tärkeää on aineiston tiivistyminen ja abstrahoituminen eli tutkittavan ilmiön kuvaaminen tiivistetyssä muodossa.

5 KEHITTÄMISTYÖN TULOKSET

5.1 Kehittämistyön osallistujien taustatiedot

Kehittämistyöhön osallistui yhteensä 52 verkko-opiskelijaa. Verkko-opiskelijoiden ikäjakauma oli 16 vuodesta yli 65 vuoteen (Kuvio 1). Eniten kyselyyn osallistuneet olivat iältään 30-49 vuotiaita. Osallistujien ikä jakautui seuraavasti: 16-29 vuotiaita oli 8, 30-49 vuotiaita 30, 50-65 vuotiaita 13 ja yli 65-vuotiaita oli 1 vastanneista (Kuvio 1).

Kuvio 1. Osallistujien ikäjakauma

5.1.1 Osallistujien ikäjakauma koulutusaloittain

Kehittämistyön ikäjakauma jakaantui liiketoiminta-, luonto- ja ympäristö-, matkailu-, metsä-, sosiaali- ja terveys- sekä taideteollisuuslalla seuraavasti.

5.1.1.1 Liiketoiminta-alan osallistujien ikäjakauma

Liiketoiminta-alan verkko-opiskelijoista eniten osallistujia oli ikäryhmästä 16-29 vuotta (N=3). Muut verkko-opiskelijat olivat iältään 30-49 vuotiaita (N=2) (Kuvio 2).

5.1.1.2 Luonto- ja ympäristöalan osallistujien ikäjakauma

Luonto- ja ympäristöalan verkko-opiskelijat olivat kaikki iältään 30-49 vuotta (N=11) (Kuvio 2).

5.1.1.3 Matkailualan osallistujien ikäjakauma

Matkailualan verkko-opiskelijoista eniten osallistuneita oli ikäryhmästä 30-49 vuotta (N=5). Muut verkko-opiskelijat olivat iältään 50-56 vuotta (N=4) ja 16-29 vuotta (N=2) (Kuvio 2).

5.1.1.4 Metsäalan osallistujien ikäjakauma

Metsäalan verkko-opiskelijoiden ikäjakauma jakaantui tasaisesti 30-49 vuotiaisiin (N=5) ja 50-56 vuotiaisiin (N=5). Yksi osallistuja oli yli 65-vuotias (Kuvio 2).

5.1.1.5 Sosiaali- ja terveysalan osallistujien ikäjakauma

Sosiaali- ja terveysalan verkko-opiskelijoista eniten osallistuneita oli ikäryhmästä 30-49 vuotta (N=9). Muut verkko-opiskelijat olivat iältään 16-29 vuotta (N=2) ja 50-56 vuotta (N=2) (Kuvio 2).

5.1.1.6 Taideteollisuusalan osallistujien ikäjakauma

Taideteollisuusalan verkko-opiskelijat olivat kaikki iältään 30-49 vuotta (N=5) (Kuvio 2).

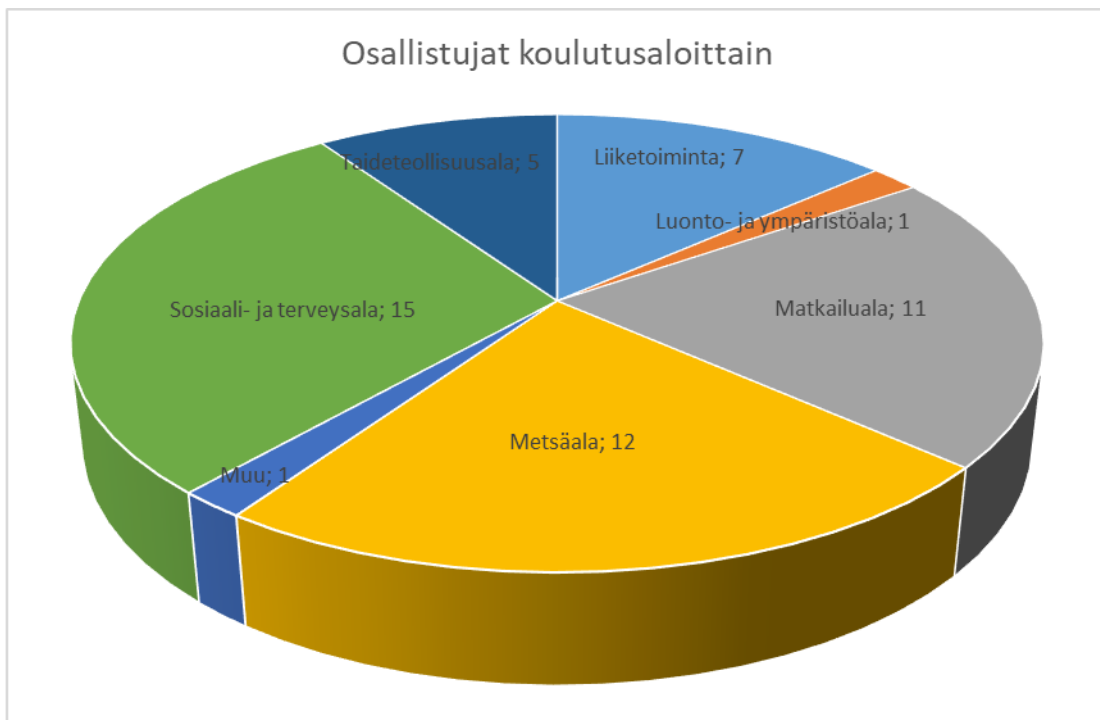
Osallistujien ikäjakauma koulutusaloittain

Osallistujien ikä	Määrä
Liiketoiminta	7
16-29 vuotta	4
30-49 vuotta	2
50-65 vuotta	1
Luonto- ja ympäristöala	1
30-49 vuotta	1
Matkailuala	11
16-29 vuotta	2
30-49 vuotta	5
50-65 vuotta	4
Metsäala	12
30-49 vuotta	5
50-65 vuotta	6
Yli 65 vuotta	1
Muu	1
30-49 vuotta	1
Sosiaali- ja terveysala	15
16-29 vuotta	2
30-49 vuotta	11
50-65 vuotta	2
Taideteollisuusala	5
30-49 vuotta	5
Kaikki yhteensä	52

Kuvio 2. Osallistujien ikäjakauma koulutusaloittain

5.1.2 Osallistujat koulutusaloittain

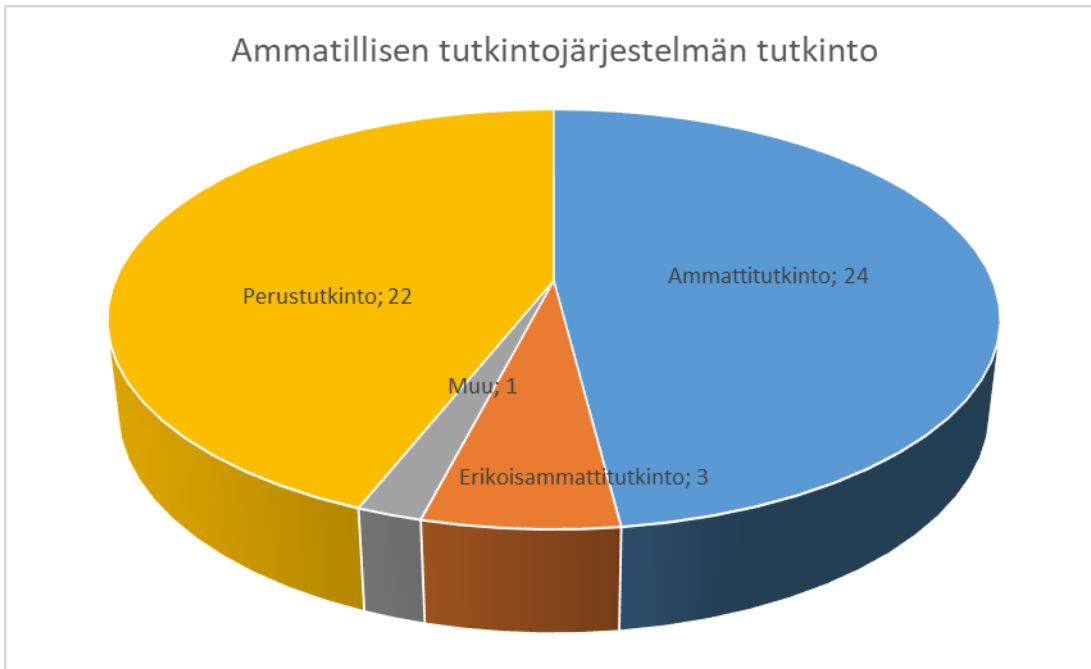
Eniten osallistujia oli sosiaali- ja terveysalalta (N=15). Muut osallistujat olivat metsäalan verkko-opiskelijoita (N=12), matkailualan verkko-opiskelijoita (N=11), liiketoiminta-alan verkko-opiskelijoita (N=7), taideteollisuusalan verkko-opiskelijoita (N=5) sekä yksi luonto- ja ympäristöalan verkko-opiskelija ja yksi muun alan verkko-opiskelija (majoitus- ja ravitsemusala) (Kuvio 3).

Kuvio 3. Osallistujien määrä koulutusaloittain

5.1.3 Osallistujat ammatillisen tutkintojärjestelmän tutkintojen mukaan

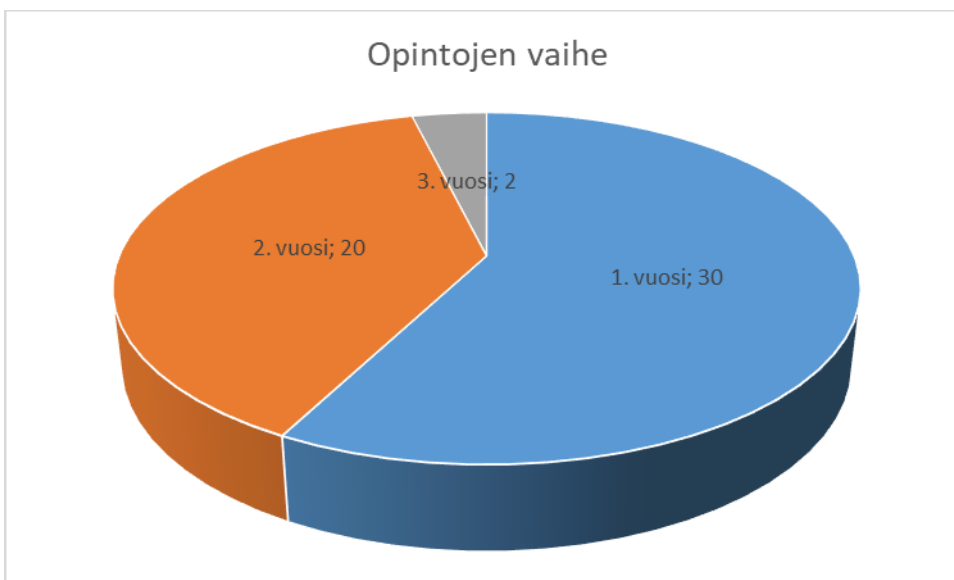
Eniten osallistujia oli perus- (N=22) ja ammattitutkintojen (N=24) verkko-opiskelijoissa. Muut osallistuneet olivat erikoisammattitutkintolaisia (N=3) ja 1 osallistuja oli muun alan opiskelija (majoitus- ja ravitsemisala) (Kuvio 4). Lisäksi 2 verkko-opiskelijaa oli mukana esitestausvaiheessa ja heidän vastaukset otettiin mukaan lopullisiin kehittämistyön tuloksiin.

Kuvio 4. Osallistujien ammatillisen tutkinnon suorittaminen

5.1.4 Osallistujien opintojen vaihe

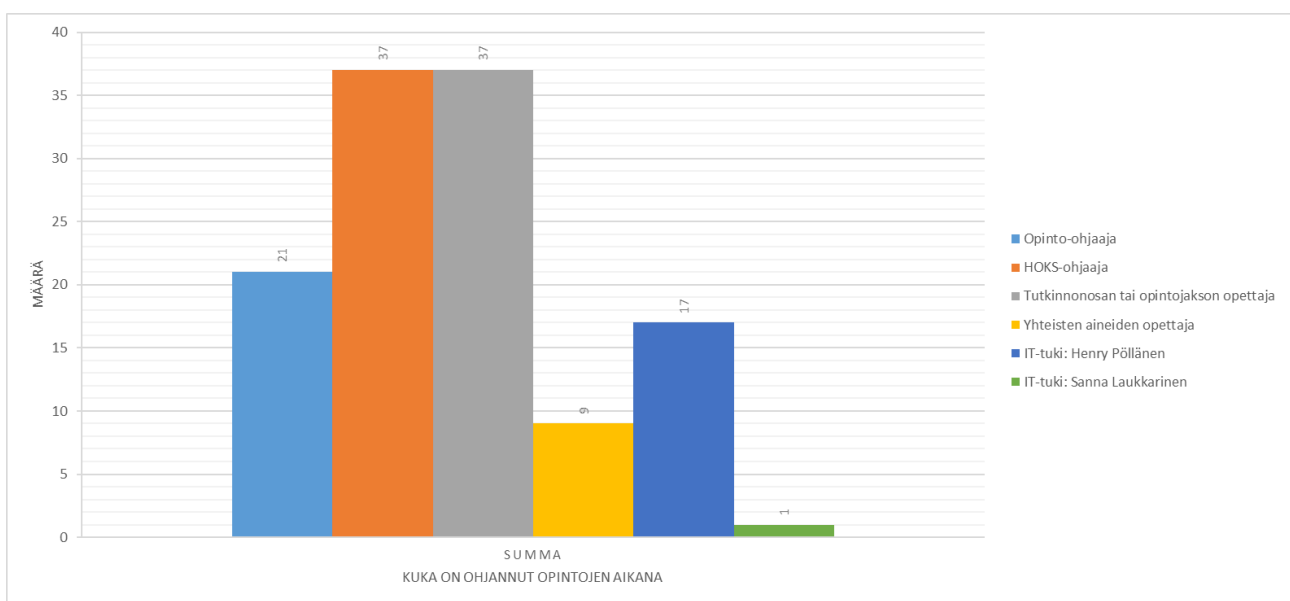
Eniten osallistujia oli 1. vuoden (N=30) ja toiseksi eniten 2. vuoden verkko-opiskelijoissa (N=20). Muut osallistujat opiskelijat olivat opiskelujen loppuvaiheessa (N=2) (Kuvio 5).

Kuvio 5. Osallistujien opintojen vaihe

5.1.5 Osallistujien verkko-opintojen aikana tapahtuva ohjaus

Eniten verkko-ohjausta kaikille verkko-opiskelijoille antoivat tutkinnonosan tai opintojakson opettajat (N=37) sekä HOKS-ohjaaja (N=37). Lisäksi verkko-opiskelijat saivat ohjausta opinto-ohjaajalta (N=21) ja IT-tuen henkilöltä, Henry Pölläseltä (N=17). Yhteisten aineiden opettajat antoivat myös jonkin verran ohjausta (N=9) ja yksi opiskelija oli saanut ohjausta toiselta IT-tuen henkilöltä, Sanna Laukkariselta (Kuvio 6).

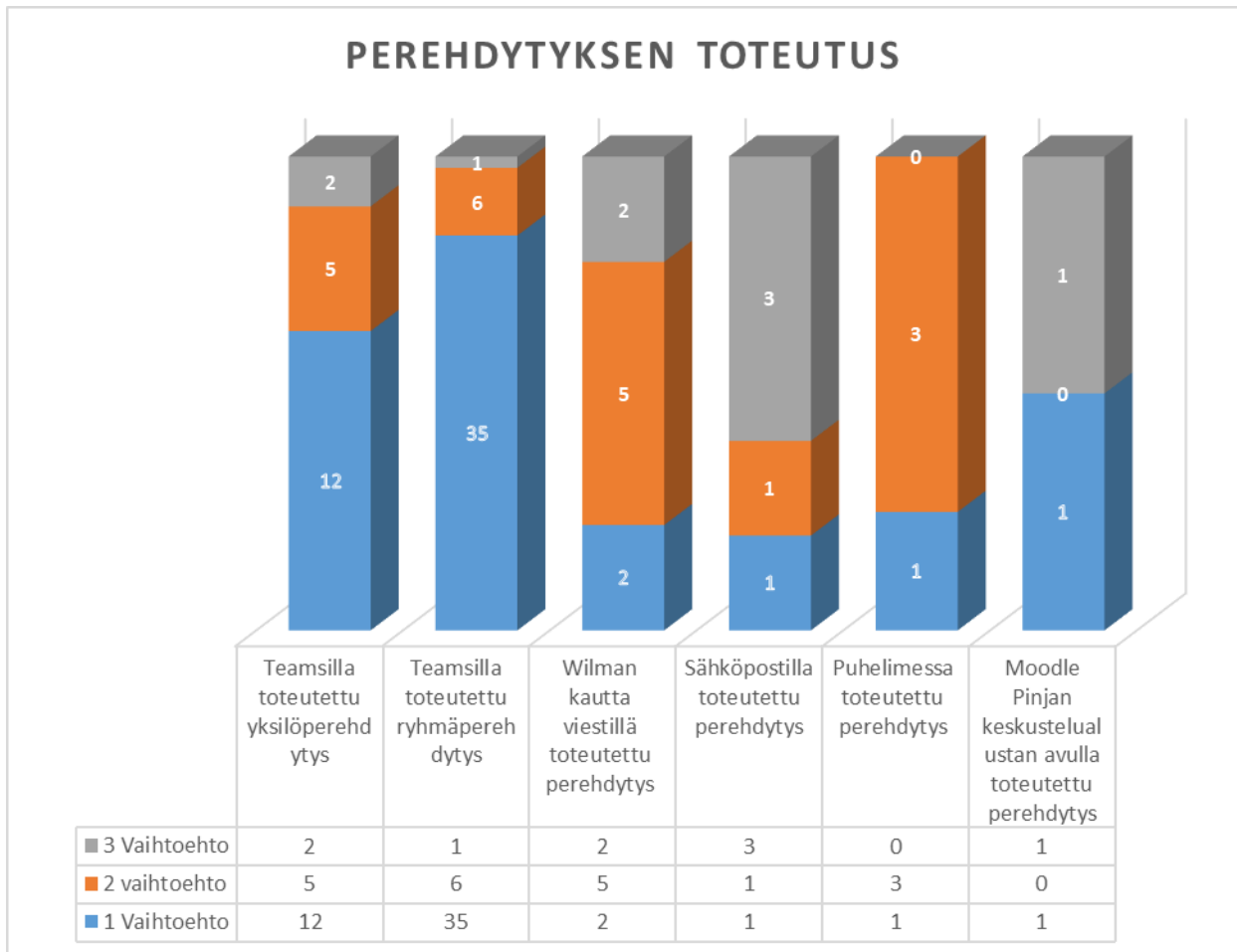

Kuvio 6. Opintojen aikainen ohjaus

5.1.6 Osallistujien verkko-opintojen alkuvaiheen ohjaus

Osallistujien verkko-opintojen alkuvaiheessa opiskelijat saivat eri kanavien kautta toteutettua ohjausta. Osallistujat saivat valita annetusta listasta kolme vaihtoehtoa. Selvästi eniten ohjausta osallistujille annettiin yhteistyöskentelyalusta Teamsin ryhmäperehdytyksellä (N=42). Toiseksi eniten ohjausta tarjottiin yhteistyöskentelyalusta Teamsin yksilöperehdytyksellä (N=19). Kolmanneksi eniten ohjausta annettiin koulun viestintäalusta Wilman kautta toteutuneessa perehdytyksessä (N=9). Vähiten ohjauksia

toteutettiin sähköpostin (N=5) sekä verkko-oppimisympäristö Moodlen keskustelualustan avulla (N=2) (Kuvio 7).

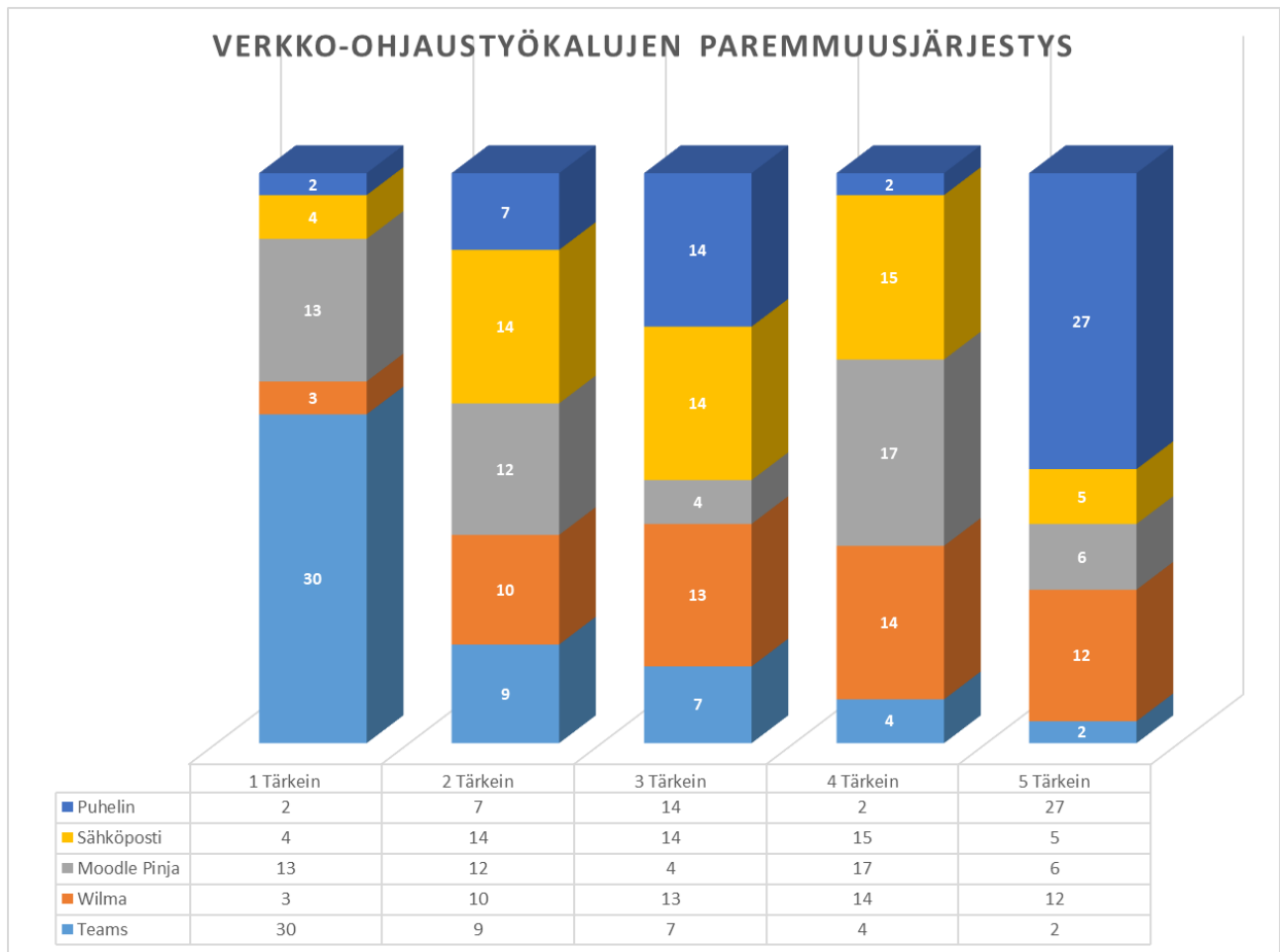

Kuvio 7. Perehdytyksen toteutus opintojen aikana

5.1.7 Verkko-ohjaustyökalujen paremmuusjärjestys

Osallistajat arvioivat verkko-ohjaustyökaluja ja niiden tärkeysjärjestystä. He asettivat tärkeimmän ensimmäiseksi ja vähiten tärkeän viimeiseksi. Yhteistyöalusta Teams nousi yleisesti arvostetuimmaksi verkko-ohjaustyökaluksi. Tämän valitsi yhteensä 30 osallistujaa. Toiseksi tärkeimmäksi sijoittui sähköposti, jota piti merkittävänä 14 osallistujaa. Kolmanneksi tärkein oli sähköposti ja puhelin, jonka oli valinnut 14 osallistujaa molemmissa

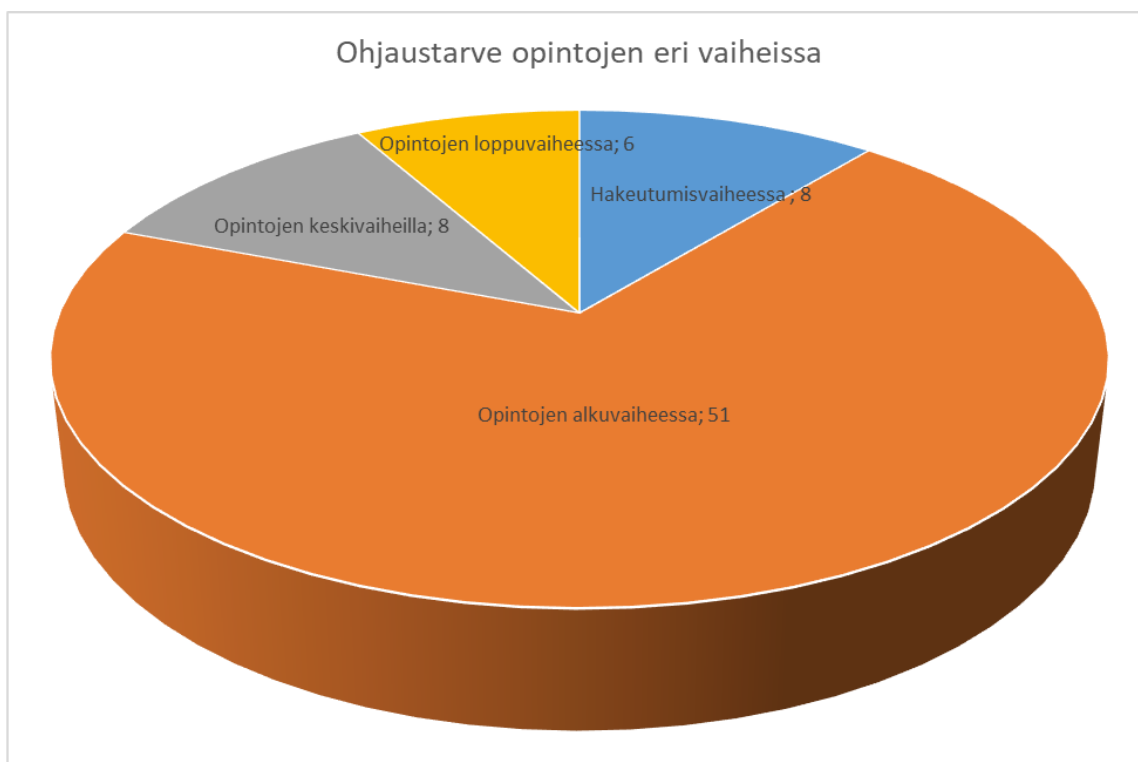
ohjaustyökaluissa. Verkko-oppimisympäristö Moodle koettiin vähiten tärkeäksi, jonka arvioi yhteensä 17 osallistujaa. Kaikista vähiten tärkeimpänä nähtiin puhelimesta annettu verkko-ohjaus, jota 27 osallistujaa piti vähiten tärkeänä. (Kuvio 8).

Kuvio 8. Verkko-ohjaustyökalujen paremmuusjärjestys

5.1.8 Ohjaustarve opintojen eri vaiheissa

Eniten verkko-ohjauksen tarvetta oli opintojen alkuvaiheessa (N=51). Osallistujat saivat valita annetusta listasta kaksi vaihtoehtoa. Verkko-ohjauksen tarvetta koettiin myös opintojen hakeutumisvaiheessa (N=8) ja opintojen keskivaiheessa (N=8). Vähiten verkko-ohjauksen tarvetta oli opintojen loppuvaiheessa (N=6) (Kuvio 9).

Kuvio 9. Ohjaustarve opintojen eri vaiheissa

5.1.8 Opintojen aikainen ohjaus

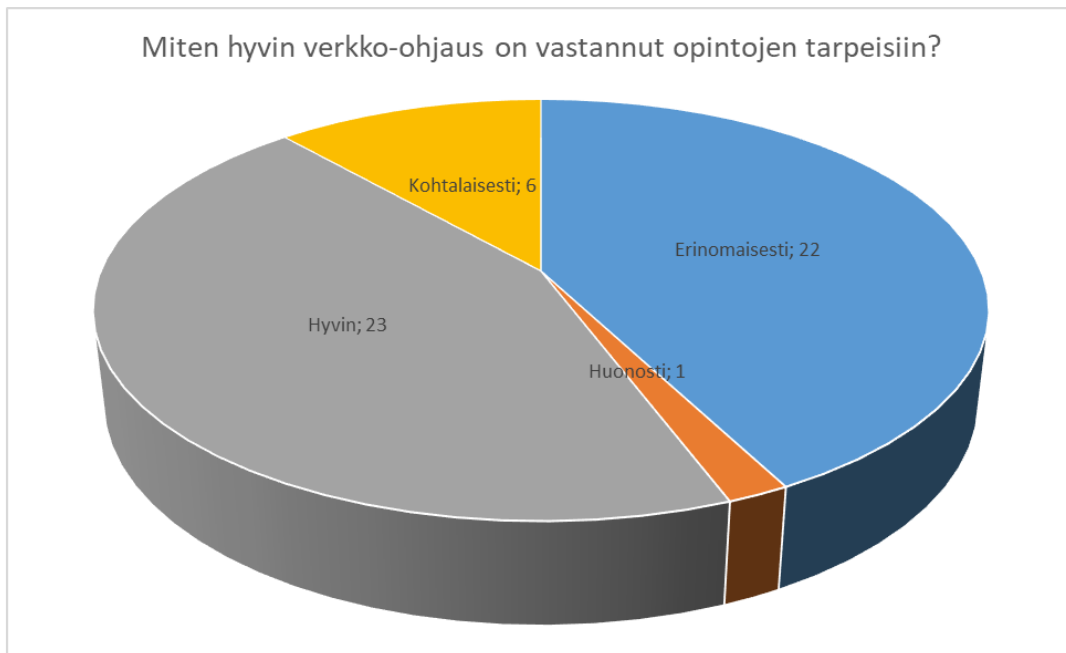
Suurin osa kaikkien koulutusalojen osallistujista koki, että olivat saaneet ohjausta riittävästi (N=48). Osallistujien ohjauksen riittämättömyyttä koki 4 osallistujaa (Kuvio 10).

Kuvio 10. Ohjauksen riittävyys

5.1.9 Verkko-ohjauksen vastaaminen opintojen tarpeisiin

Suurimmalta osaltaan kaikilla koulutusaloilla verkko-ohjauksen vastaaminen osallistujien tarpeisiin oli pääosin myönteistä. Eniten vastauksia oli kohdassa “hyvin” (N=23) ja toiseksi eniten “erinomaisesti” (N=22). Kohtalaisesti verkko-ohjauksen ja opintojen tarpeen koki 6 osallistujaa, kun taas 1 osallistuja koki saaneensa opintojen tarpeisiin vastaavaa verkko-ohjausta heikosti (Kuvio 11).

Kuvio 11. Miten hyvin verkko-ohjaus on vastannut opintojen tarpeisiin?

5.2 Osallistujien avoimet kysymykset

Osallistujilta kysyttiin myös kolme eri avointa kysymystä, johon he vastasivat kirjoittamalla.

5.2.1 Ensimmäinen kysymys: Millaista ohjausta olisit kaivannut verkko-opintojen aikana?

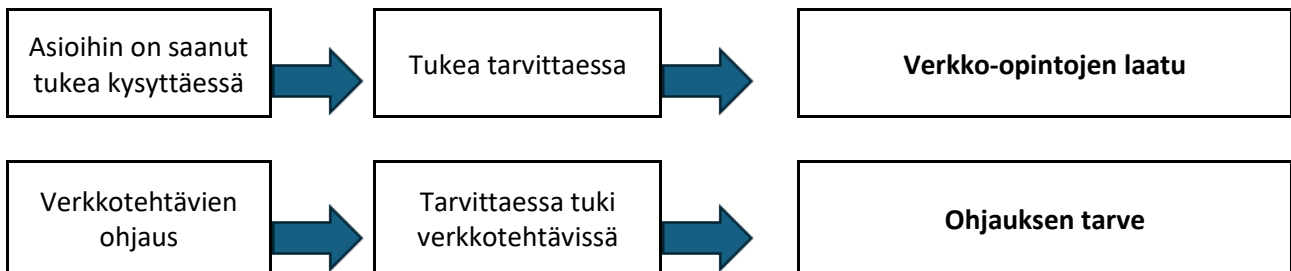
Kehittämistyön ensimmäisenä avoimena kysymyksenä kartoitettiin verkko-opiskelijoiden ohjausta: Millaista ohjausta olisit kaivannut verkko-opintojen aikana? Tähän kysymykseen saatiin vastauksia liiketoiminta-, matkailu-, metsä-, sosiaali- ja terveys- sekä taideteollisuusalan verkko-opiskelijoilta.

5.2.1.1 Liiketoiminta-alan verkko-opintojen laatu ja ohjauksen tarve

Liiketoiminta-alan verkko-opintojen ohjauksessa kuvattiin tuen saamista tarvittaessa. Tukea oli saatavilla, kun itse ymmärsi pyytää ohjausta. Lisäksi verkko-opintojen ohjauksessa tuli esille verkkotehtäviin liittyvä ohjaus (Kuvio 12).

” Kaikkiin asioihin olen saanut tukea, kun olen itse älynnyt kysyä. ”

“ Verkko-tehtävien ohjaus tarvittaessa.”

Kuvio 12. Liiketoiminta-alan verkko-opintojen laatu ja ohjauksen tarve

5.2.1.2 Matkailualan verkko-opintojen ohjauksen ja tuen tarve

Matkailualan verkko-opinnoissa kuvattiin sekä ohjauksen että tuen tarvetta. Ohjauksen tarpeessa korostui ryhmätyöskentelyn merkitys ja tuen tarpeessa puolestaan teknisen tuen tarve (Kuvio 2).

“Tule istumaan tähän Teamsiin ja tehdään ryhmässä tehtäviä - tyyppiset tapaamiset muiden opiskelijoiden kanssa. ”

“Tekninen tuki.”

Kuvio 2. Matkailualan verkko-opintojen ohjauksen ja tuen tarve

5.2.1.3 Metsäalan verkko-opintojen hyvä ohjaus, itseohjautuvuus, Moodle Pinjan käytön ohjaus sekä ohjauksen ja tuen tarve

Metsäalan verkko-opinnoissa kuvattiin ohjausasioiden olevan kunnossa. Verkko-opinnoissa myös itseohjautuvuudella nähtiin oma roolinsa. Ohjausta epäiltiin ehkä olevan saatavilla. Ohjaukset toivottiin olevan enemmän, mieluiten pienissä osissa ja lisäksi tahdottiin selkeämpiä tehtäväksi antoja. Verkko-oppimisympäristön eli Moodle Pinjan käytössä painottui verkko-oppimisympäristön tehokkaampi hyödyntäminen. Tuen tarpeessa korostui Teams yhteistyöalustan ja ajankäyttökalerin käytön haasteellisuus. Myös esitysgraafikkaohjelman (PowerPoint) ohjausta toivottiin lisää. (Kuvio 13).

“Ohjauksen peruskuviot kunnossa...”

“Eniten roolia itseohjautuvuudella...”

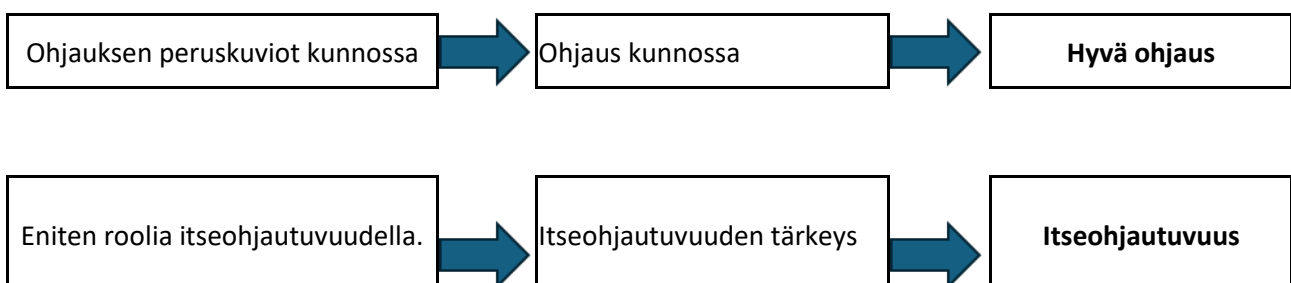
“Ohjausta varmaan saisi jokaiseen noihin, itsellä on jäänyt vaan enemmän itse kokeilun puolelle, mitä mistäkin löytyy.”

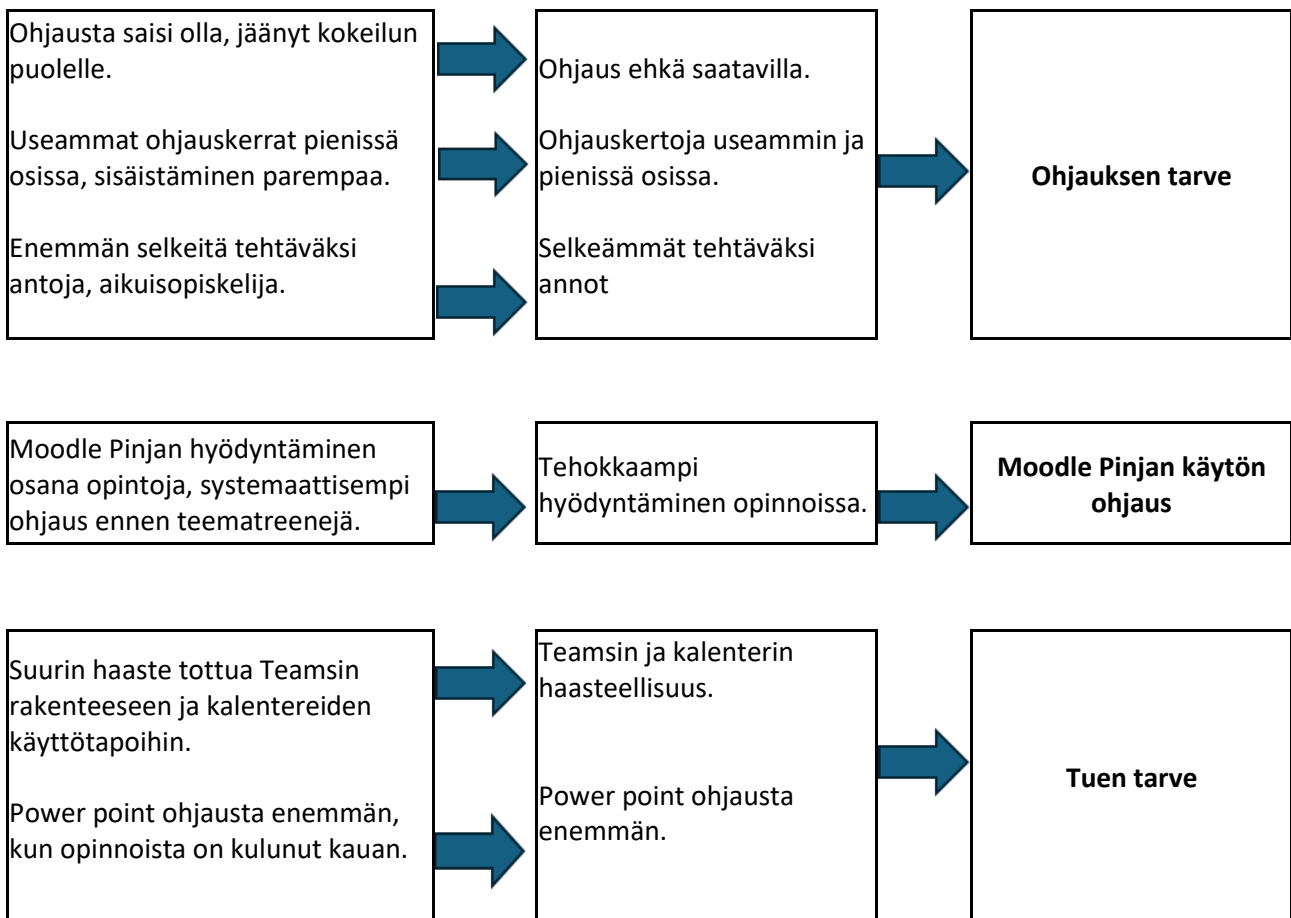
“Olisi voinut olla useampiakin ohjauksetoimia eli pienissä osissa, niin olisi sisäistänyt paremmin.”

“Olisin toivonut enemmän selkeistä tehtävänantoja (vaikka kotiläksyjä), vaikka olen aikuisopiskelija.”

“Oikeastaan suurin haaste on ollut tottua tämän Teamsin rakenteeseen ja kalenterien käyttötapoihin, koska työssä käyttämäni Teams on organisoitu eri tavalla. Siksi tässä on ollut eniten roolia itseohjautuvuudella ja itseksensä omaksumisella, sillä kaikki ohjauksen peruskuviot ovat kyllä kunnossa.”

“power point ohjaus kun edellisistä opinnoista on yli 20 v aikaa eikä töissä käytä.”

Kuvio 13. Metsäalan verkko-opintojen hyvä ohjaus, itseohjautuvuus, Moodle Pinjan käytön ohjaus sekä ohjauksen ja tuen tarve

5.2.1.4 Sosiaali- ja terveysalan verkko-opintojen hyvä ohjaus, verkko-opetuksen, ohjauksen ja tuen tarve sekä opettajan rooli

Sosiaali- ja terveysalan verkko-opinnoissa kuvattiin teknisen tuen ja verkkotehtävien hyvää ohjausta. Apua on ollut saatavilla ja vastausta on saanut kysymyksiin. Verkko-opiskelijat toivoivat enemmän verkkoluentoja kokeiden aihealueista ja enemmän verkko-opetusta, He kokivat, että verkkotehtävät olivat hankalia, jos käytössä olivat laskimet. Verkko-ohjausta haluttiin enemmän verkkotehtävissä. Ohjauksessa korostui myös ryhmätyöskentelyn ja lisäharjoitusten tarve. Opintojen alussa toivottiin enemmän teknisen tuen antamaa ohjausta verkkotyökalujen käytöstä. Kuitenkin teknisen tuen nopea vastaaminen koettiin hyvänä asiana. Lisäksi tekniseltä tuelta tahdottiin opintojen alkuun painottuvaa ryhmäohjausta.

Koulun viestintäkanavien käyttäminen koettiin sekavana. Opettajilta toivottiin nopeampaa vastausta viesteihin ja tehtävän arviointeihin (Kuvio 14).

“Sovellusten käyttö, tekninen tuki ja verkkotehtäviin liittyvä ohjaus olivat kaikki hyvin ohjattuja.”

“Olen saanut apua mietittyttäviin kysymyksiin...”

“Osa verkkotehtävistä on tuntunut työläältä, jos ollaan tarvittu ulkoisia laskureita.”

“Olisin ehkä itse kaivannut opintoaiheiden opetusta myös verkon kautta.”

“Verkkoluennot kokeisiin/tentteihin liittyviä.”

“Enemmän ryhmäohjausta ja lisäharjoituksia.”

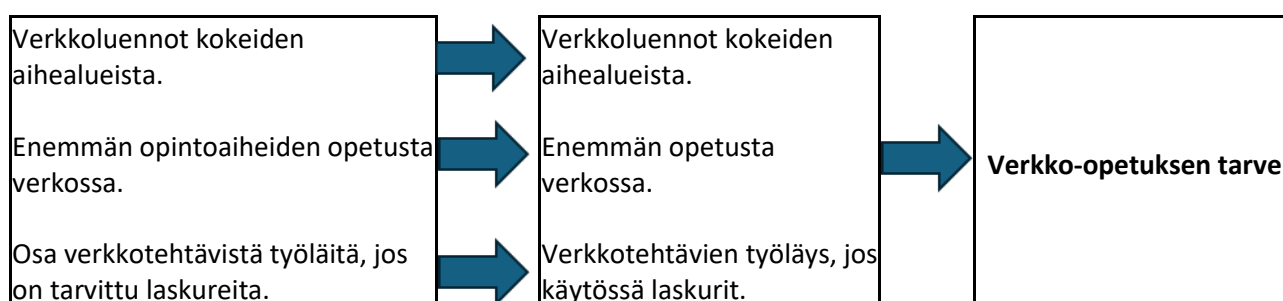
“Opintojen alussa olisin kaivannut huomattavasti enemmän ohjausta Teamsin, Moodle Pinjan ja muiden uusien ohjelmistojen hahmottamiseen ja oppimiseen. Ajan kuluessa opin ohjelmistot.”

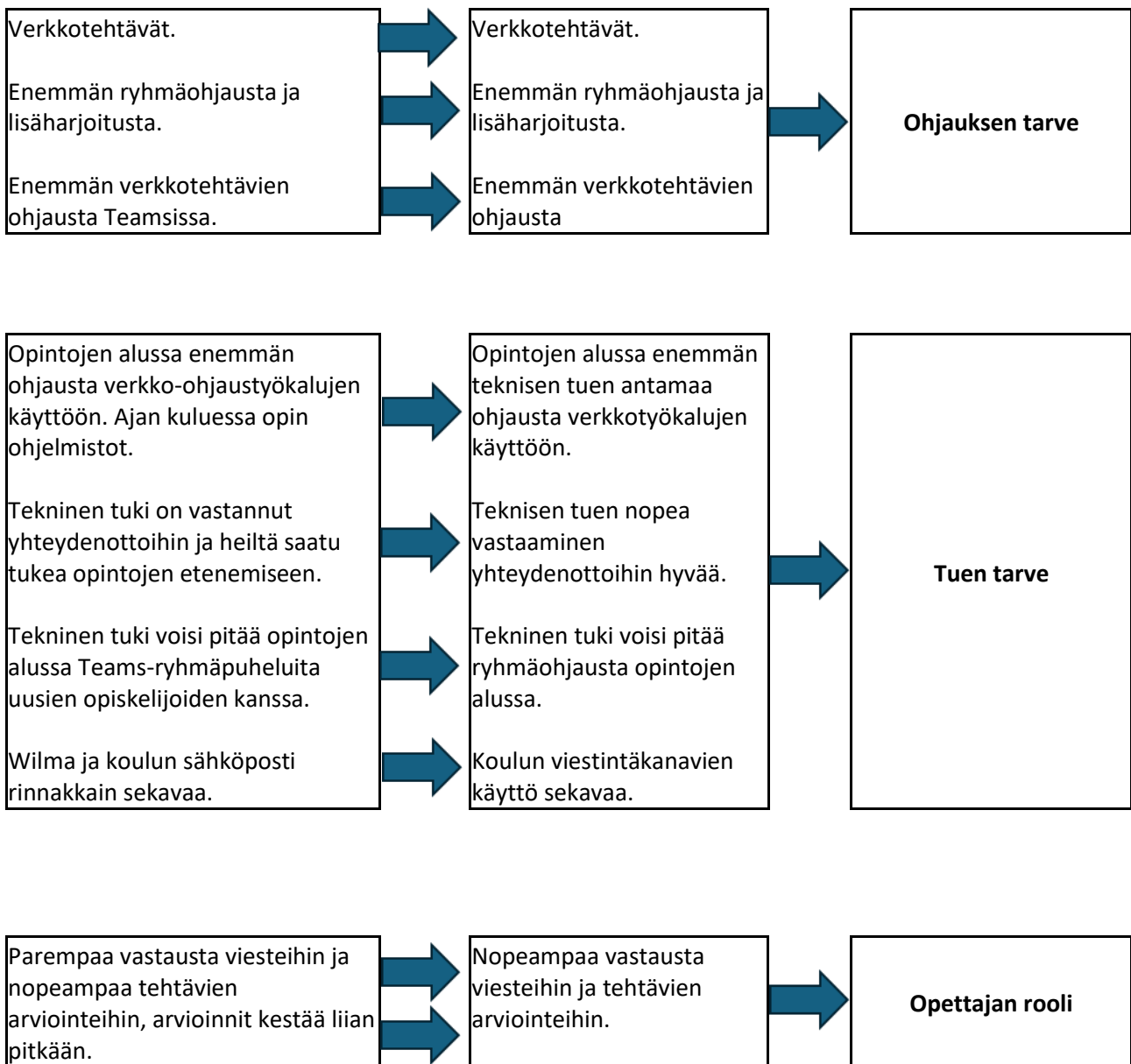
“Tekninen tuki on vastannut pikaisesti yhteydenottoihin ja koen saaneeni heiltä 100 % kannustuksen opintojen etenemisen eteen.”

“Ehkäpä tekninen tuki voisi opintojen alussa pitää muutamia Teams-ryhmäpuheluita kaikkien uusien opiskelijoiden kanssa, jotka ovat verkko-opiskelijoita.”

“Wilma, sähköpostit ja sen toisen sähköpostin käyttäminen rinnakkain vaikuttavat sekavalta.”

“Ehkä parempaa vastausta viesteihin ja nopeampaa arviointia tehtäviin, arvioinnit kestää siis liian pitkään.”

Kuvio 14. Sosiaali- ja terveystieteiden verkko-opintojen hyvä ohjaus, verkko-opetuksen, ohjauksen ja tuen tarve sekä opettajan rooli

5.2.1.5 Taideteollisuusalan ohjauksen tarve ja opettajan rooli

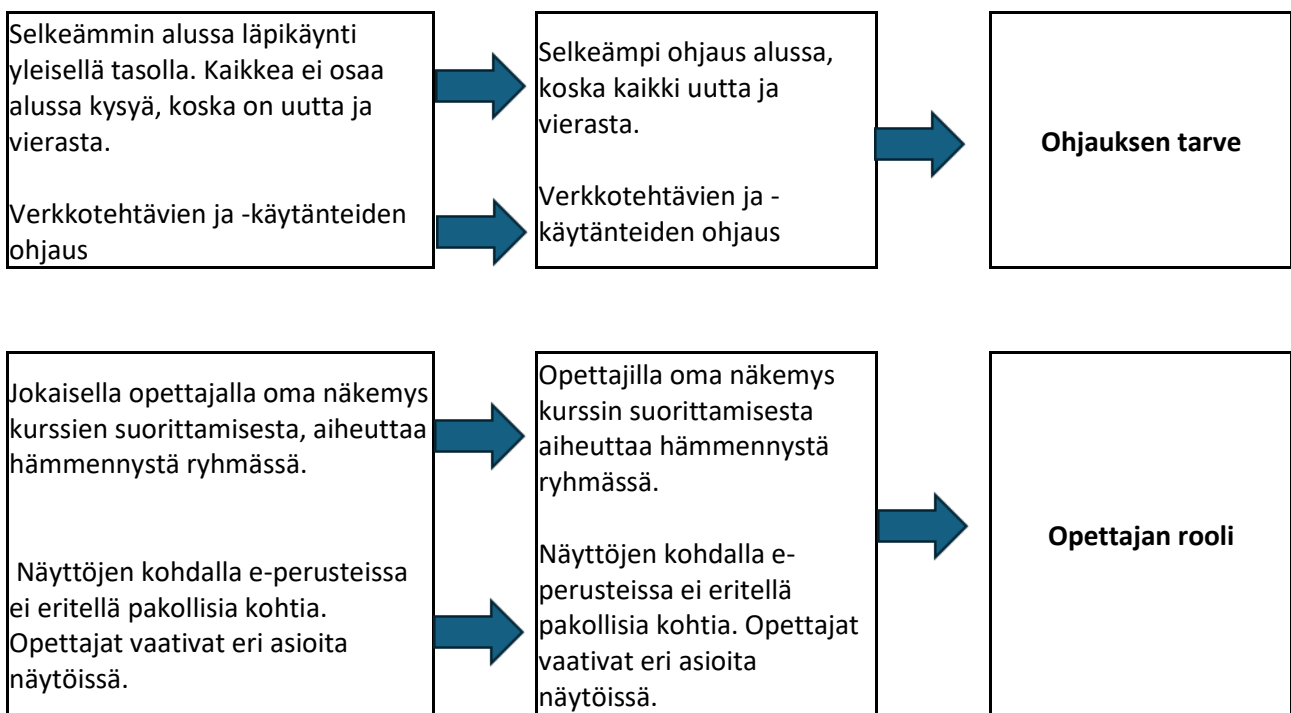
Taideteollisuusalan verkko-opiskelijat toivoivat selkeämpää ohjausta opintojen alussa. Lisäksi ohjausta koettiin tarvitsevan myös verkkotehtävissä ja käytänteissä. Opettajan oman näkemys kurssin suorittamisesta aiheutti hämmennystä opiskelijaryhmässä. Lisäksi opettajan roolissa korostuivat opettajien vaatimus erilaisista asioista näytöissä (Kuvio 5).

“Olisi hyvä ollut selkeämmin alussa käydä kaikki läpi yleisellä tasolla. Ei kaikkea osaa kysyä alussa, jos kaikki on uutta ja vierasta.”

“Verkkotehtäviin ja käytänteisiin liittyvä ohjaus.”

“Jokaisella opettajalla tuntuu olevan oma näkemys siitä, miten kurssit hyväksytään suoritetuiksi. Tämä aiheuttaa hämmennystä ryhmässä.”

“Esim. näyttöjen kohdalla lukee usein vain, katso e-perusteet, mutta e-perusteissa ei eritellä mitä kaikkea näytössä pitää olla, mitkä kaikki kohdat ovat pakollisia. Lisäksi eri opettajat vaativat täysin eri asioita näytössä ja tässä ei saa apua mistään verkossa.”

Kuvio 15. Taideteollisuusalan ohjauksen tarve ja opettajan rooli.

5.2.1.6 Yhteenveto: Millaista ohjausta olisit kaivannut verkko-opintojen aikana?

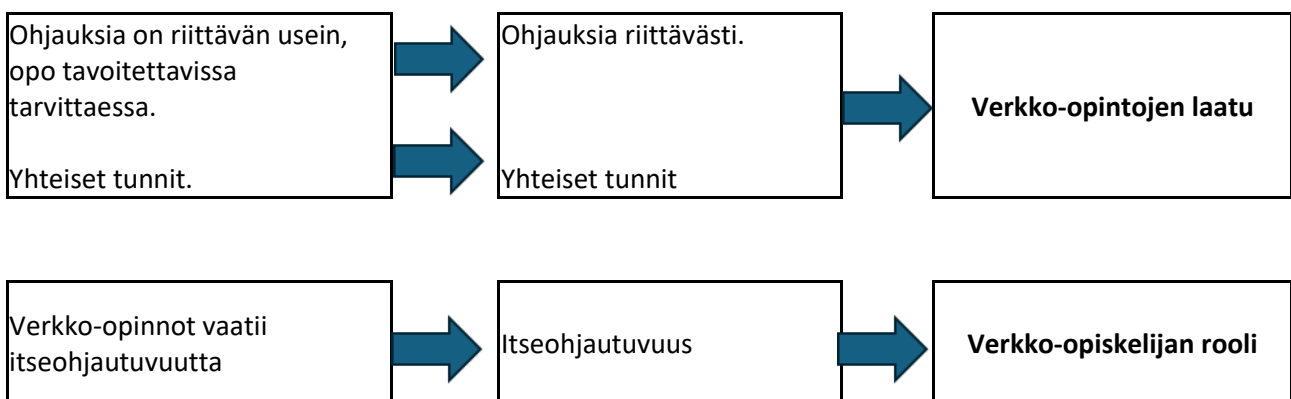
Yhteenvetona voidaan todeta, että verkko-opintojen ohjauksessa ilmeni vahva tarve lisäohjaukselle ja tuelle. Tukitarpeet korostuivat erityisesti teknisen avun tarpeessa sekä tarpeessa saada selkeää ohjausta erilaisten alustojen ja ohjelmien käytössä. Ohjauksen tarve liittyi erityisesti toiveeseen selkeämmästä ohjauksesta verkkotehtävissä sekä

5.2.2.1 Matkailualan verkko-opintojen laatu ja verkko-opiskelijan rooli

Matkailualan verkko-opiskelijat kokivat, että ohjauksia ja yhteisiä tunteja on riittävästi. Heidän näkemyksien mukaan myös itseohjautuvuudella on oma roolinsa verkko-opinnoissa (Kuvio 16).

“Tällä hetkellä ohjauksia on riittävän usein, opokin on tavoitettavissa tarvittaessa. Verkko-opinnot vaativat todella paljon itseohjautuvuutta; pitäisikö tätä korostaa hakuvaiheessa?”

“Olin ainakin itse ajatellut, että edes joitain yhteisiä tunteja olisi.”

Kuvio 16. Matkailualan verkko-opintojen laatu ja verkko-opiskelijan rooli

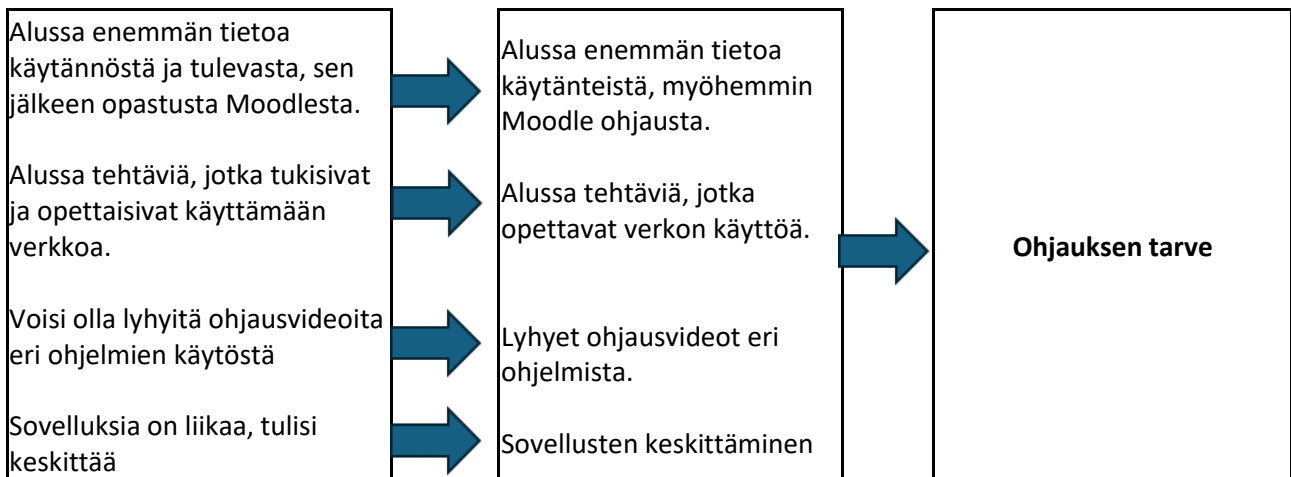
5.2.2.2 Metsäalan ohjauksen tarve

Metsäalan verkko-opiskelijat toivoivat enemmän alkuvaiheessa tietoa käytännön asioista ja tehtävistä, jotka opettavat verkon käyttämistä. Myöhemmässä vaiheessa haluttiin ohjausta Moodlen käytöstä. Lisäksi toivottiin lyhyitä ohjausvideoita eri ohjelmien käyttämisestä (Kuvio 17).

“Alussa oli ehkä hyvä teettää tehtäviä, jotka tukisivat ja opettaisivat käyttämään verkkoa.”

“Ihan opintojen alussa kaipaa enemmän tietoa käytännöistä ja tulevasta, vasta sen jälkeen opetusta Moodlesta yms.”

“Voisi olla erillisiä lyhyitä ohjaus videoita eri ohjelmien käytöstä, joita voi katsoa oman tarpeen mukaan.”

Kuvio 17. Metsäalan ohjauksen tarve

5.2.2.3 Sosiaali- ja terveystieteiden ohjauksen ja verkko-opetuksen tarve, ryhmäopiskelu ja verkko-opintojen laatu

Sosiaali- ja terveystieteiden verkko-opiskelijat toivoivat säännöllistä joka viikko tapahtuvaa ohjausta-aikaa, jolloin opettaja olisi tavoitettavissa. Lisäksi haluttiin lisää toiminnallisia Teams-ohjauksia ja alkuvaiheessa ohjelmien käyttöön liittyvää ohjausta. Sosiaali- ja terveystieteiden verkko-opiskelijat painottivat ryhmäopiskelun tärkeyttä, mahdollisuutta osallistua hybridiopetukseen, lisätehtävien tarvetta ja aiheopetuksen lisäämistä yhteistyöalusta Teamsissa. Muu ohjaus koettiin riittävänä. Sosiaali- ja terveystieteiden verkko-opiskelijat kokivat YTO kurssin liian vaikeana, mutta pitivät sitä tärkeänä opiskelussa (Kuvio 18.)

“Säännöllinen/viikottainen tietty kellonaika, jolloin joku voisi olla ns. Tavoitettavissa, ja silloin voisi saada tarkempaa ohjausta kysymyksiin.”

“Voi olla enemmän jotain toiminnallisia teams ohjauksia esim. Näytetään miten joku tehtävä hoidetaan.”

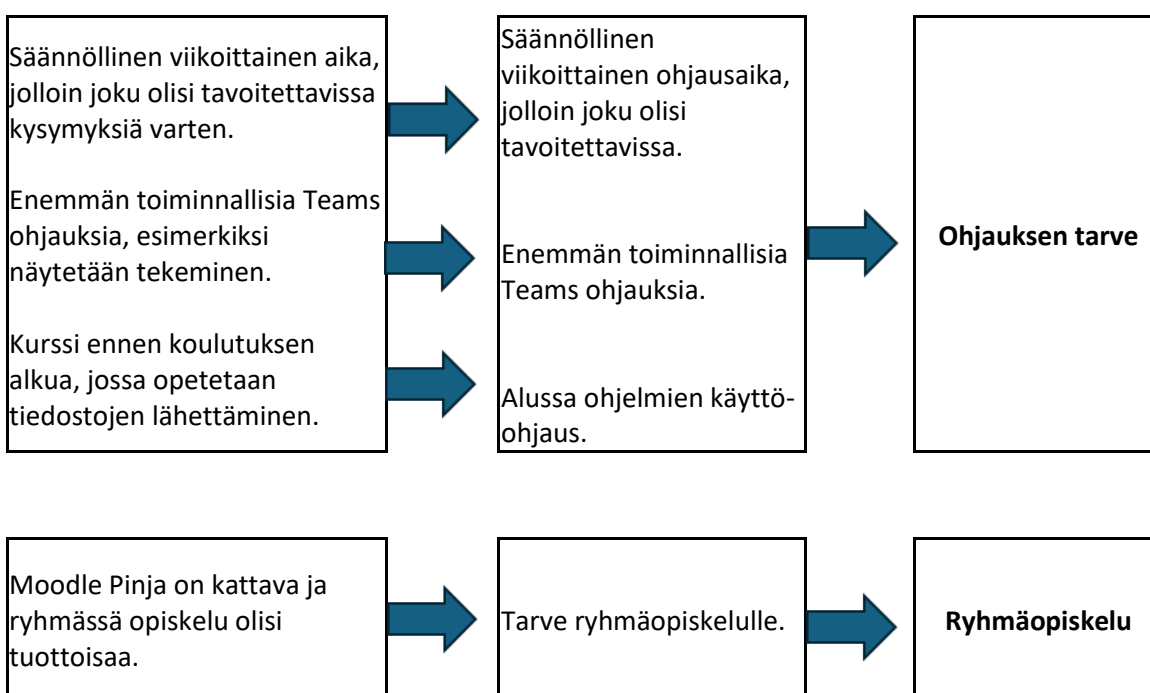
“Toki moodle pinja on kattava, mutta ryhmässä opettelukin olisi itselleni tuottoisaa.”

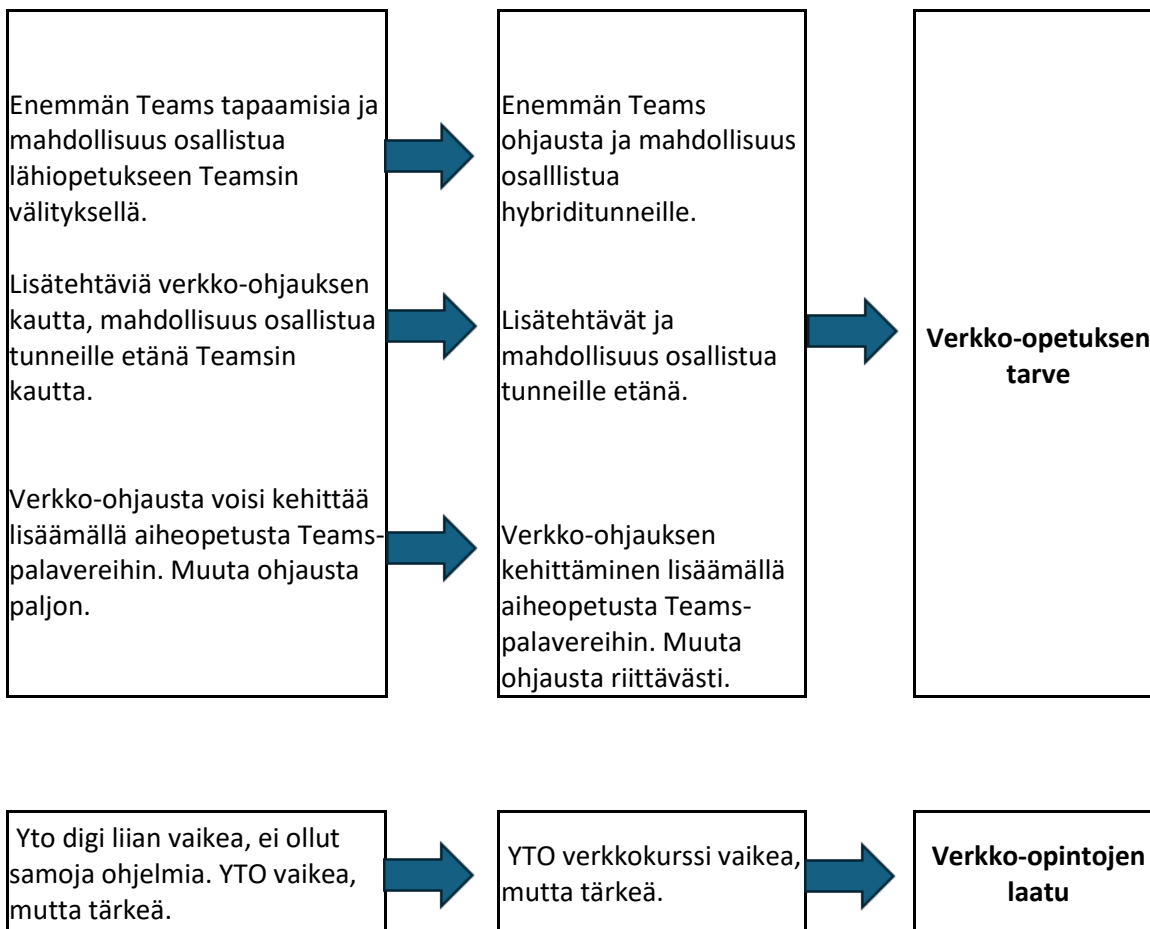
“Enemmän teams tapaamisia ja mahdollisuutta osallistua ns. Lähiopetukseen esim. Teams välityksellä.”

“Lisätehtäviä verkko-ohjauksen kautta, mahdollisuus osallistua jollekin tunneille etänä esim. Teams kautta.”

“Verkko-ohjausta voisi kehittää lisäämällä hieman aiheopetusta teamspalaverihin. Muuta ohjausta oli paljon, mutta itse jäin vähän kaipaamaan sitä verkko-opetusta...”

“Pieni kurssi ennen koulutuksen alkua, että osaa lähettää erilaisia tiedostoja, Yto digi oli liian vaikea, ei ollut itsellä edes samaa ohjelmaa Excel, power ja word. Vaikein YTO, joka olisi pitänyt olla helppo, ja tärkeä.”

Kuvio 18. Sosiaali- ja terveysalan ohjauksen ja verkko-opetuksen tarve, ryhmäopiskelu ja verkko-opintojen laatu

5.2.2.4 Taideteollisuusalan verkko-opintojen laatu, verkko-opetuksen ja ohjauksen tarve ja opettajan rooli

Taideteollisuusalan verkko-opiskelijoiden mielestä perusasiat käydään hyvin läpi. Opiskelijat toivoivat enemmän verkko-opetusta ja opettajien taholta yhtenäisempää linjaa ja selkeitä vaatimuksia opintokokonaisuuksiin sekä verkkotehtäviin. Ohjauksessa korostui tehtävien tarkastelu ja läpikäyminen (Kuvio 19).

“Perusasiat käydään hyvin läpi, ei hötkyillä.”

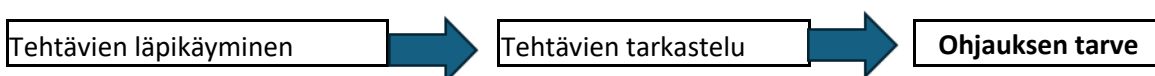
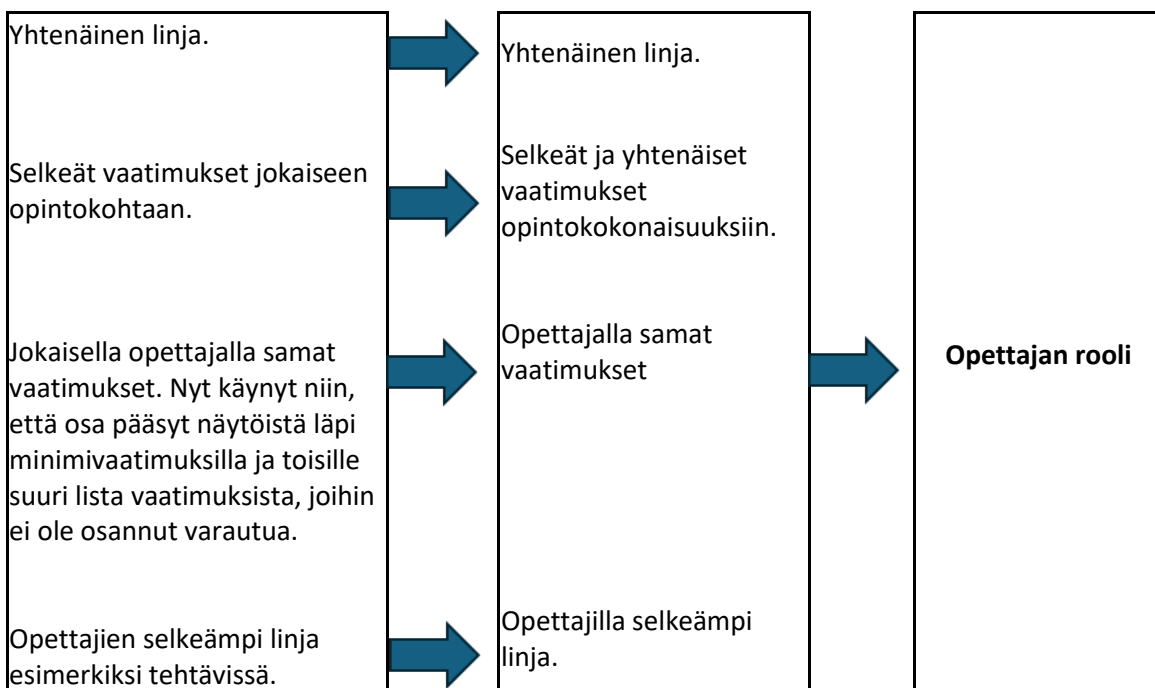
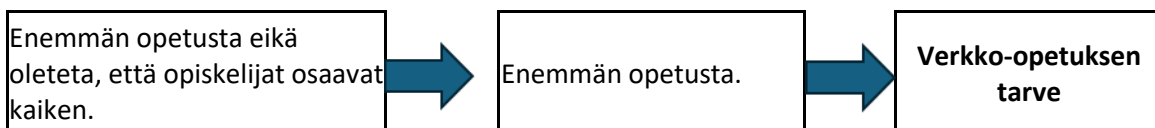
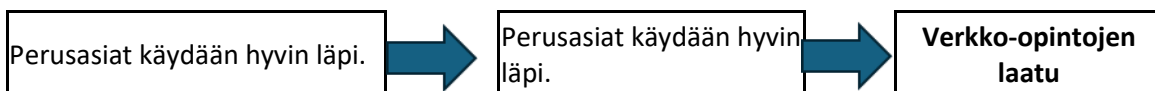
“Ja enemmän opetusta, eikä vaan oleteta, että opiskelijat osaavat tai tietävät kysyä kaikkea mahdollista.”

“Yhtenäinen linja.”

“Opettajilla selkeämpi linja esim. tehtävissä.”

“Ja selkeästi niin että jokaisen opettajan kohdalla vaatimukset ovat samat. Nyt on käynyt niin että osa on päässyt näytöstä läpi minimivaatimuksilla kun taas toisilla tulee suuri lista vaatimuksia joihin ei ole osannut varautua.”

“Tehtävien läpikäyminen.”

5.2.3 Kolmas kysymys: Mitä muuta haluaisit kertoa verkko-ohjaukseen liittyen? Sana on vapaa.

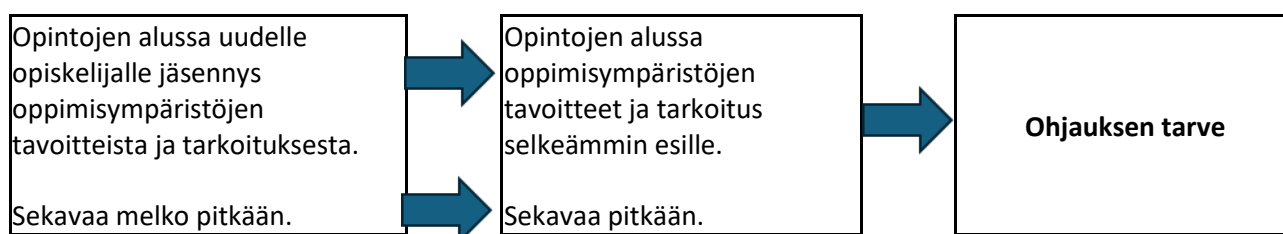
Viimeisenä avoimena kysymyksenä verkko-opiskelijoille esitettiin kysymys: Mitä muuta haluaisit kertoa verkko-ohjaukseen liittyen? Sana on vapaa. Tämän kysymykseen saatiin vastauksia luonto- ja ympäristö-, matkailu-, metsä- sekä sosiaali- ja terveystieteiden verkko-opiskelijoilta.

5.2.3.1 Luonto- ja ympäristöalan ohjauksen tarve

Luonto- ja ympäristöalan verkko-opiskelijat toivoivat opintojen alkuvaiheessa oppimisympäristöjen tavoitteita ja tarkoitusta selkeämmin esille. Opiskelijat kokivat opiskelussa epäselvyyttä kauan (Kuvio 20).

“Pystyisikö opintojen alussa jäsentämään uudelle opiskelijalle, vaikka MindMapin yms. avulla oppimisympäristöjen tarkoitukset ja tavoitteet...”

“Aika sekamelskaa kaikki melko pitkään.”

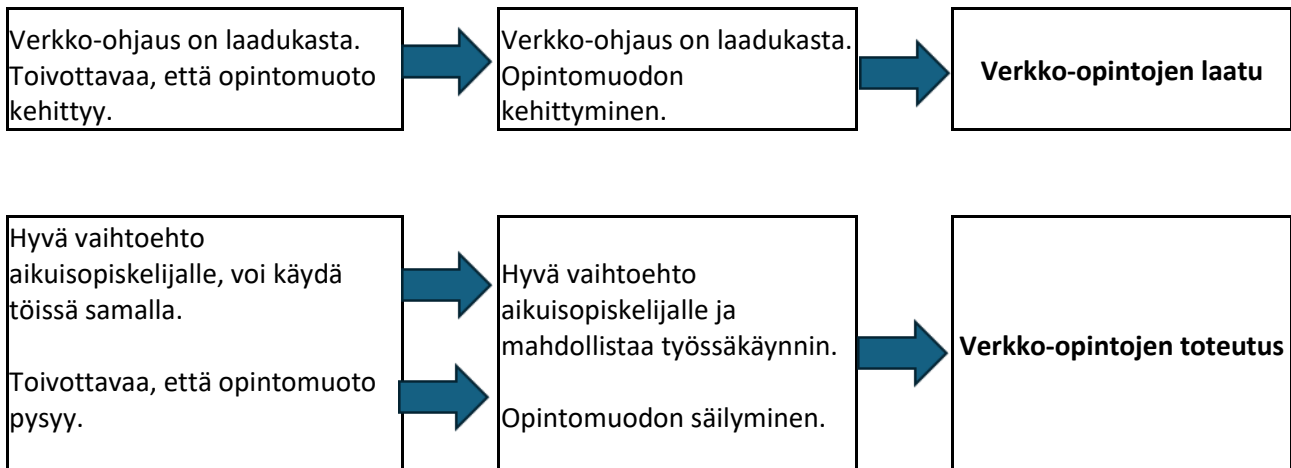
Kuvio 20. Ympäristö- ja luontoalan ohjauksen tarve

5.2.3.2 Matkailualan verkko-opintojen laatu ja toteutus

Matkailualan verkko-opiskelijat kokivat saamansa verkko-ohjauksen laadukkaana ja toivoivat opintojen säilyvän ja vielä kehittyvän. Verkko-opiskelu tarjosi aikuisopiskelijalle tehokkaan vaihtoehdon, sillä se mahdollisti opintojen suorittamisen samanaikaisesti työn kanssa (Kuvio 21).

“Samiedun verkko-ohjaus on laadukasta.”

“todella hyvä että on tällainen vaihtoehto olemassa, vaivatonta aikuisopiskelijalle ja voi käydä vaikka töissä samalla.”

Kuvio 21. Matkailualan verkko-opintojen laatu ja toteutus

5.2.3.3 Metsäalan verkko-opintojen laatu

Metsäalan verkko-opiskelijat kokivat, että apua oli saanut tarvittaessa, vaikka verkossa opiskeleminen oli uutta. Erinomaisena pidettiin mahdollisuutena opiskella metsäalaa verkossa. Verkko-opintojen ohjaus oli hyvää ja selkeää. Kuitenkin joissakin tehtävissä oli ristiriitaa ryhmätyöskentelyssä. Ajanvarauskalenteri ja yhteydenottotavat koettiin hyvinä ja apua antavat henkilöt olivat helposti saatavissa (Kuvio 22).

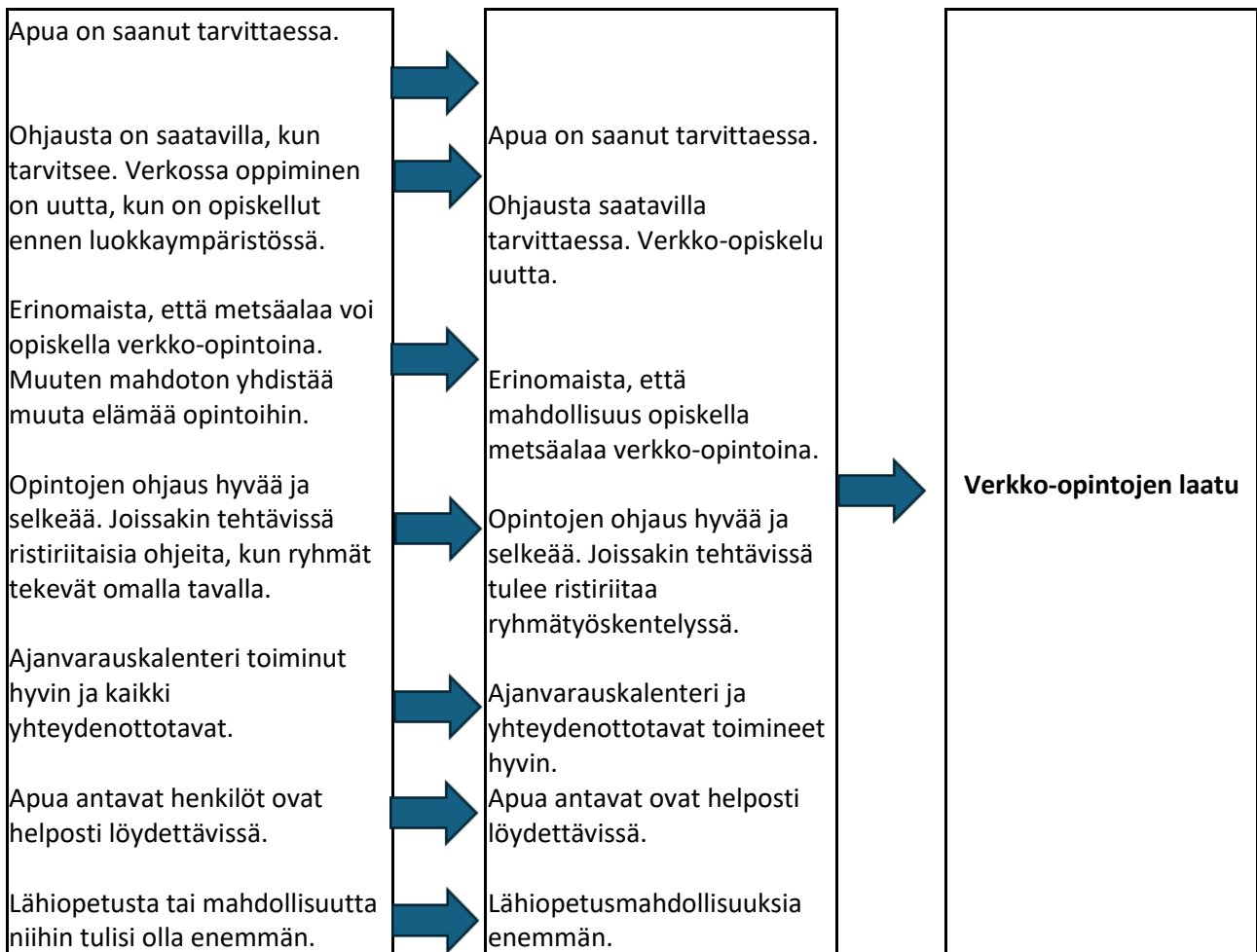
“Apua on saanut aina, kun on tarvinnut.”

“Ohjausta on varmasti saatavilla, kun tarvitsee, tämä verkossa oppiminen on ollut ihan uutta kun olen opiskellut aina ennen luokkaympäristössä. Mutta eiköhän tämä tästä luonnistu.”

“On erinomaista, että näinkin konkreettista alaa kuin metsäalaa voi opiskella verkko-opintoina. Muuten olisi mahdotonta yhdistää aikuisiällä työtä, perhettä, harrastuksia ja muuta elämää uusiin opintoihin.”

“Opintojen ohjaus on ollut hyvää ja useimmiten selkeää. Joissakin tehtävissä tulee ristiriitaisia ohjeita kun eri ryhmät tekevät vähän omalla tavallaan.”

“Samiedussa on toiminut tosi hienosti ajanvarauskalenteri ja oikeastaan kaikki yhteydenottotavat, jos apua on tarvinnut. Pääasia, että apua antavat henkilöt ovat helposti löydettävissä (ketä he ovat, yhteystiedot ja milloin ja miten ovat tavoitettavissa).”

Kuvio 22. Metsäalan verkko-opintojen laatu

5.2.3.4 Sosiaali- ja terveystieteiden verkko-opintojen laatu

Sosiaali- ja terveystieteiden verkko-opiskelijat kokivat monimuoto- ja verkko-opinnot hyvinä asioina. Verkko-opinnot mahdollistivat opintojen tekemisen omaan tahtiin. Lisäksi opiskelijat toivat esille, että tukea oli saatavilla ja saatu ohjaus oli ystävällistä, ammattitaitoista ja opetus

erinomaista (kiitettävää). Verkko-opiskelijat painottivat palautettavien tehtävien palautteen tärkeyttä, koska muuten opiskeleminen verkossa oli yksinäistä ja itsenäistä (Kuvio 23).

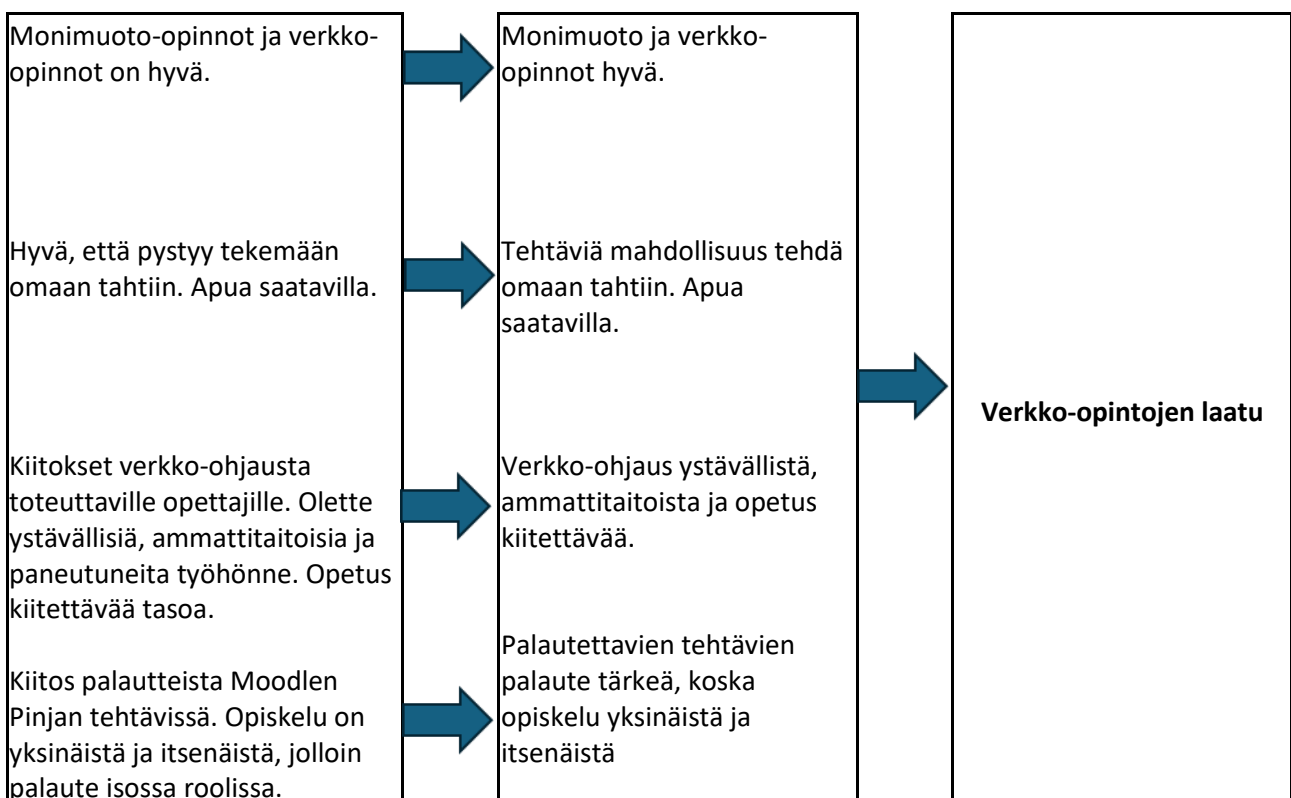
“Ajatus monimuoto-opinnoista ja verkko-opinnoista on varsin hyvä. Tykkään. Kiitos.”

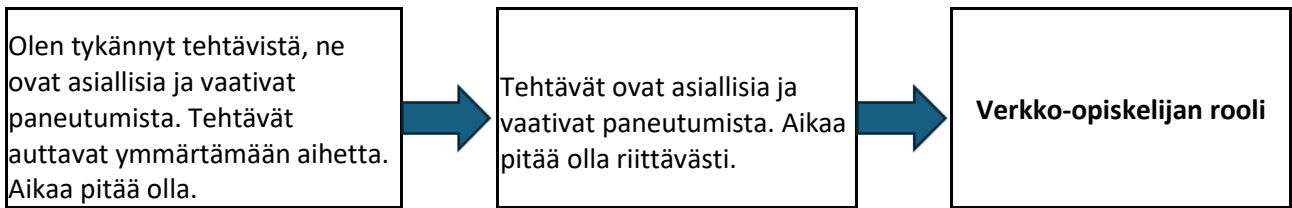
“Kiitokset kaikille verkko-ohjausta toteuttaville opettajille, olette äärimmäisen ystävällisiä. Ammattitaitoisia ja paneutuneita työhönne, jonka huomaa opetuksen kiitettävässä tasossa. Kaikkea hyvää ja iloa työhönne!”

“Kiitos palautteista liittyen Moodle Pinjaan palautettaviin tehtäviin. Opiskelu on yksinäistä ja itsenäistä, joten saatu palaute on isossa roolissa.”

“On hyvä, että pystyy tekemään omaan tahtiin eikä ole kiirettä mihinkään. Apua saa aina tehtävistä.”

“Olen tykännyt tehtävistä, ne ovat olleet asiallisia ja vaatineet paneutumista. Tehtävät auttavat ymmärtämään kurssin aihetta. Aikaa pitää vain olla.”

Kuvio 23 Sosiaali- ja terveysalan verkko-opintojen laatu

5.2.3.5 Yhteenveto: Mitä muuta haluaisit kertoa verkko-ohjaukseen liittyen? Sana on vapaa.

Verkko-ohjauksen "Sana on vapaa" -osuudessa korostui tarve tuoda esille selkeämmin opintojen alussa oppimisympäristöjen tavoitteet ja tarkoitus. Opintojen alkuvaiheessa opiskelu koettiin melko sekavana. Verkko-ohjausta pidettiin kuitenkin laadukkaana ja aikuisopiskelijat korostivat verkko-opintoja hyvänä vaihtoehtona, koska se mahdollistaa työssäkäynnin samanaikaisesti. Verkko-opiskelu koettiin myös uutena ja apua oli saatavilla. Positiivisena asiana nähtiin, että myös metsäalaa oli mahdollista opiskella verkossa. Laadun näkökulmasta painotettiin, että avunsaanti oli helppoa. Monimuoto ja verkko-opinnot koettiin hyvänä vaihtoehtona ja se, että tehtäviä voi suorittaa omassa tahdissa. Verkko-ohjaus koettiin pääsääntöisesti ystävällisenä ja ammattitaitoisena. Palautettavissa tehtävissä korostettiin erityisesti opiskelijalle annettavaa palautetta, koska opiskelu on usein yksinäistä ja itsenäistä.

Kuva 3. Yhteenveto vastauksista: Sana on vapaa -osio

6 POHDINTA

6.1 Kehittämistehtävän tulosten tarkastelu

Tässä kehittämistehtävässä selvitettiin kyselyn avulla Samiedun verkko-opiskelijoiden kokemuksia saamastaan ohjauksesta. Tulosten mukaan verkko-ohjaus koettiin laadukkaana, ystävällisenä ja ammattitaitoisena. Verkko-opiskelijoiden mukaan avunsaanti oli helppoa ja verkko-opiskelijat kokivat, että annettava palaute tehtävistä oli tärkeää. Teknistä tukea toivottiin eri alustojen ja ohjelmien käytössä ja verkko-opinnot olivat hyvä vaihtoehto suorittaa opintoja.

Kysymykseen verkko-ohjaustyökaluista opiskelijat saivat laittaa työkalut tärkeysjärjestykseen asteikolla 1-5. Verkko-opiskelijoiden opinnoissa Teams nousi yleisesti arvostetuimmaksi verkkotyökaluksi. Seuraavaksi tärkeimpänä koettiin sähköposti. Kolmanneksi nousi sekä sähköposti että puhelin. Neljänneksi puolestaan sijoittui Moodle Pinja verkko-oppimisympäristö. Puhelin koettiin vähiten tärkeäksi verkko-ohjaus työkaluksi. Ohjausta verkko-opiskelijoille annettiin yhteistyöskentelyalusta Teamsin ryhmäperehdytyksellä ja toiseksi eniten ohjausta tarjottiin yhteistyöskentelyalusta Teamsin yksilöperehdytyksellä. Nelli Helteen & Ella Sirkan (2021, 43) aikuislukion opiskelijat esittävät toiveena juuri samanlaisen ajatuksen ohjausmahdollisuudesta, jossa toivottiin sekä yksilö-että ryhmäohjausmahdollisuutta. Lisäksi opiskelijat pitivätkin kasvokkain käytyjä ohjauskeskusteluja tärkeämpinä kuin viestien välityksellä käytyjä keskusteluja.

Kolmanteen kysymykseen millainen verkko-ohjaus edistää parhaiten verkko-opiskelijoiden oppimista opiskelijat vastasivat, että alkuvaiheen perehdytys oli tärkeää. Tarve viikoittaisesta säännöllisestä ohjauksessa koettiin merkittävänä. Lisäksi verkko-ohjauksen tarve korostui verkko-opinnoissa ja toivottiin enemmän aihekohtaista verkko-opetusta. Opettajilta haluttiin nopeampaa palautetta verkkotehtävistä sekä yleisesti koettiin tarvetta lyhyisiin ohjevideoihin eri ohjelmien käyttöön.

Kehittämistyön tuloksissa myös itseohjautuvuutta pidettiin tärkeänä osana verkko-opiskelua. Tämä samansuuntainen ajatus on tullut esille myös muissa tutkimuksissa (Helle & Sirkka 2021, Kivistö-Rahnasto & Salo, 2022) Nelli Helteen & Ella Sirkan (2021, 35) tutkimuksessa, jossa aikuislukion opiskelijat etsivät aktiivisesti ja itsenäisesti tietoa esimerkiksi erilaisista koulutus- ja uramahdollisuuksista verkosta. Näyttäisi siltä, että verkko-opiskelussa opiskelijan tulee usein motivoitua itseään etenemään opinnoissaan, kun opettajan ja muiden opiskelijoiden fyysistä läsnäoloa opettajan tai ryhmätovereiden kanssa ei ole. Lisäksi verkko-opiskelussa opiskelija vastaa usein omasta ajankäytöstään ja opiskelun aikatauluttamisesta. Tämä asia voidaan nähdä myös myönteisenä asiana, joka tuli ilmi myös tässä kehittämistyössä. Opiskelijat kokivat verkossa opiskelemisen positiivisena asiana, koska se tarjosi mahdollisuuden suorittaa tehtäviä omassa tahdissaan ja samalla joustavan aikataulun opiskelun sovittamisessa yhdessä työssäkäynnin kanssa. Tämä näkemys myös tuli esille Laura Tikan (2020, 29) kandidaatin tutkielmassa, jossa korostui verkko-opiskelun suurimpana vahvuutena opiskelun paikallinen ja ajallinen riippumattomuus, joka mahdollisti opiskelun työn ohessa

Kehittämistyön tuloksena laadullisissa vastauksissa ilmeni myös lisätarve ryhmäojaukselle ja yhteisille tunneille. Tämä sama suuntaus nähtiin Nelli Helteen & Ella Sirkan (2021, 40) tutkimuksessa, jossa osa aikuislukion opiskelijoista koki yhteisöllisyyden puuttuvan kokonaan. Toivasen ja kumppaneiden (2023, 44) mukaan yhteisöllisyys ja sosiaalisen läsnäolon tarve nouseekin tärkeäksi tekijäksi verkko-ohjauksen laadusta puhuttaessa. Tulosten mukaan verkko-ohjausta ja verkko-opetusta toivottiin lisättävän. Verkko-opetuksen osalta haluttiin aiheeseen liittyvää opetusta Teams tapaamisissa. Lisäksi tuloksissa korostui erityisesti opiskelijalle annettavaa palaute, koska opiskelu on usein yksinäistä ja itsenäistä. Myös tämä ajatus tuli esille Tomi Iso-Kungkaan (2019,39) tutkimuksessa, jossa selvitettiin toisen asteen ammatillisen koulutuksen oppimisen ohjausta digitaalisessa Itslearning-oppimisympäristössä. Opiskelijoiden antamien palautteiden perusteella Itslearningia kehitettiin hyväksi oppimisympäristöksi, mutta siitä huolimatta toivottiin enemmän verkko-opetusta. Lisäksi opiskelijat toivoivat palautteen antamisen selkeyttä ja systemaattisuutta.

6.2 Kehittämistyön eettisyys

Kehittämistehtävässä noudatettiin tutkimuseettisen neuvottelukunnan hyvä tieteellisiä käytäntöjä. Ennen tutkimusaineiston keruun aloittamista on tärkeää varmistaa, että tarvittavat luvat on hoidettu asianmukaisesti (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023, 13). Tutkimuslupa kehittämistyöhön anottiin Ammattiopisto Samiedun Kuntayhtymän johtajalta (liite 1). Lupa kehittämistyön toteuttamiseksi saatiin 14.11.2023. Tammikuun lopussa 2024 kehittämistyöhön osallistujat saivat tiedon kehittämistyön kyselylomakkeesta saatekirjeen (liite 3) muodossa, jonka heille jakoivat kehittämistyön tekijöiden lisäksi verkko-opinto-ohjaajat sekä verkko-opettajat. Saatekirjeessä painotettiin vastausten nimettömyyttä ja niiden luottamuksellista käsittelyä. Kehittämistyöhön anonyymiys turvattiin, sillä ettei osallistujat tulleet kenenkään tietoon ja raportti on kirjoitettu niin, ettei osallistujia voi tekstistä tunnistaa. Lisäksi kehittämistyöhön osallistuvilta ei kerätty tarkkoja henkilötietoja koko prosessin aikana. Pohdimme myös anonyymiteetin suojaamiseksi murreilmaisujen poistamista alkuperäisistä ilmaisuista, mutta tätä ei juurikaan tarvinnut tehdä.

6.3 Kehittämistehtävän luotettavuus

Kehittämistyön laadullista osuutta voidaan Jari Kylmän ja Taru Juvakan mukaan (2007, 128-129) tarkastella seuraavilla luotettavuuskriteereillä: uskottavuus, vahvistettavuus, refleksiivisyys ja siirrettävyys. **Uskottavuutta** voidaan lisätä käymällä keskusteluja tutkimusprosessista ja sen tuloksista muiden saman aiheen parissa työskentelevien kanssa. Lisäksi uskottavuutta laajentaa myös se, että tutkija on tutkittavan ilmiön parissa riittävän pitkään. Tutkimuksessa huomiota kiinnitetään tutkimuksen osallistujien ymmärtämiseen, joka vaatii aikaa. Tässä kehittämistehtävässä uskottavuutta lisäsi se, että tekijöitä oli kaksi. Kävimme läpi kehittämistyön eri vaiheita yhdessä ja koimme sen rikastuttavana kokemuksena. Kehittämistyön prosessi käynnistyi marraskuussa 2023 ja jatkui kevääseen 2024 asti. Tämä antoi meille riittävästi aikaa syventyä ilmiöön ja ymmärtää osallistujien kokemuksia saamastaan verkko-ohjauksesta. Lisäksi uskottavuutta lisäsi kyselylomakkeen esitestaaminen ja organisaation muun henkilöstön (verkko-opettajat ja opinto-ohjaajat) kommentit lomakkeesta. Esitestaamisen jälkeen kyselylomake todettiin toimivaksi eikä

niiden muuttamiselle ilmennyt tarvetta. Sen vuoksi esihaastattelusta muodostunut aineisto otettiin mukaan varsinaiseen kehittämistyön aineistoon.

Jari Kylmä ja Taru Juvakka (2007, 129) ovat siteeranneet Yardleyn ajatusta siitä, että **vahvistettavuuden** luottavuuskriteeri kytketään koko tutkimusprosessiin ja se vaatii tutkimuksen kulun kirjoittamista niin, että toinen lukija pystyy seuraamaan prosessin etenemistä. Myös Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (2023, 12) mukaan tämä periaate tulee esille rehellisyyden osoittamisena, jossa toimintaa raportoidaan avoimesti ja yksityiskohtia salaamatta. Tässä kehittämistyössä pyrimme tähän koko prosessin ajan kuvaamalla avoimesti ja tarkasti prosessin kaikki vaiheet näkyville.

Jari Kylmä ja Taru Juvakka (2007, 129) ovat tukeutuneet mm. Malterludin ajatukseen tutkimuksen **refleksiivisyydestä**, joka edellyttää tutkijan tietoisuutta henkilökohtaisista lähtökohdistaan. Sen vuoksi tutkijan on arvioitava koko prosessin aikana itseään. Tässä kehittämistehtävässä tekijät työskentelivät samassa organisaatiossa, mutta he pyrkivät sulkemaan omat ennakkoluulot ja -käsitykset aiheesta kehittämistyön ulkopuolelle. Ennakkokäsitysten poissulkemista auttoi myös molempien tekijöiden reflektiivinen keskustelu keskenään, jossa pohdimme kehittämistehtävään liittyviä valmiiksi muodostuneita ajatuksia ja suljimme ne kaikki pois keskittyen kehittämistehtävän tulosten autenttiseen tulkintaan. Lisäksi molemmilla kehittämistyön tekijöillä on vankka työkokemus verkko-opiskelijoiden ohjaamisesta ja tuen antamisesta. Tämä auttoi samalla ymmärtämään kehittämistyön ilmiön kontekstia, mutta toisaalta suljimme tietoisesti omat ajatukset pois.

Tutkimuksen luotettavuuskriteeri **siirrettävyydestä** ovat Jari Kylmä ja Taru Juvakka (2007, 129) nojautuneet Lincolnin & Cuban ajatukseen, jossa tutkimuksen tuloksia voidaan soveltaa jatkossa muihin vastaaviin tilanteisiin. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan mukaan (2023, 12) tämä ilmenee myös vastuunkantona esimerkiksi tuloksien vaikutuksista. Tämän kehittämistyön avoimet kysymykset analysoitiin sisällönanalyysillä. Kehittämistyön tuloksia havainnollistettiin myös tuomalla esille osallistujien alkuperäisilmaisuja ja jokaisen koulutusalan teemoista laadittiin erillinen taulukko.

Kyselylomakkeen validiteettia voidaan parantaa antamalla valmiit vastausvaihtoehdot. Olemme rajanneet muuttujien määrän kohtuulliseksi. Lisäksi olemme verranneet keskenään verrattavissa olevia asioita.

6.4 Kehittämistyön johtopäätökset

Kehittämistyön perusteella voimme tehdä seuraavanlaisia johtopäätöksiä.

1. Verkko-opiskelijat tarvitsevat eniten ohjausta verkko-opintojen alkuvaiheessa.
2. Verkko-opiskelijat toivovat enemmän teknistä apua ja selkeää ohjausta eri alustojen ja ohjelmien käyttöön.
3. Verkko-opiskelijat toivovat myös ryhmäohjausta, hajautettua ohjausta ja nopeampaa tehtävien arviointia.

Kehittämistyön jatkoehdotukset:

Tämän kehittämistyön tulosten perusteella jatkamme mallin kehittämistä syksyllä 2024. hanketyönä. Saatuamme arvokasta tietoa verkko-opiskelijoiden kokemuksista verkko-ohjauksesta, on tärkeää esittää suunnitelmia kehitystyön jatkamiseksi. Tavoitteenamme on luoda yhteinen verkko-ohjauksen ja -oppimisen malli kaikille Samiedun verkko-opiskelijoille, joka yhdenmukaistaa organisaation erilaisia käytäntöjä ja tarjoaa selkeän rakenteen sekä suunnitelman opiskelijoille ja opettajille.

Tulevaisuuden suunnitelmiin kuuluu esitellä kehittämistyön tulokset keväällä 2024 Samiedun tiimipäälliköille ja digimentoreille. Näiden tulosten perusteella aiomme kehittää verkko-opiskelijoiden ohjauksen mallin ensimmäisenä sosiaali- ja terveystalalle syksyllä 2024. Tavoitteenamme on parantaa verkko-ohjauksen laatua ja tehokkuutta organisaation näkökulmasta sekä tarjota opiskelijoille entistä ohjatumpi oppimiskokemus verkossa ilman opintojen keskeyttämistä.

LÄHTEET

Frilander Hanna, Koskinen Minna & Punna Mari 2023. Verkko-opiskelu haastaa luottamuksen ja läsnäolon. Saatavissa: <https://blogit.jamk.fi/aokkhankkeet/verkko-opiskelu-haastaa-luottamuksen-ja-lasnaolon>

Guttorm, T, Hakkarainen, T, Kolehmainen, A, Mäenpää, K, Peltola, S. & Ylönen, H. (toim.) 2017. Verkko-ohjaaja. Opas ohjaukseen sekä tieto- ja neuvontatyöhön verkossa. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 38. <http://urn.fi/urn:isbn:978-951-597-151-7>

Helle Nelli & Sirkka Ella 2021. "Opon ehkä pitäis olla vielä enemmän läsnä ja tiedostaa se, että miten opiskelijoilla oikeesti menee" –Opiskelijoiden kokemuksia aikuislukion opinto-ohjauksesta. Kasvatustieteen Pro gradu-tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/76035/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-202105283280.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Huhtanen, Aleks 2019. Verkko-oppimisen dropout - Miten edistää läpäisyä ja vähentää keskeyttämistä yliopistojen verkkokursseilla? FITech työpäpöri. FITech työpäpöri. Saatavissa: https://fitech.io/app/uploads/2019/11/FITech-työpäpöri_-Verkko-oppimisen-dropout.pdf

Iso-Kungas Tomi 2019. Opiskelijoiden ohjaaminen digitaalisessa oppimisympäristössä. Opinnäytetyö. Centria Ammattikorkeakoulu. Teknologiaosaamisen johtamisen koulutus. Saatavissa: <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/173609/Tomi%20Iso-Kungas%20Opinn%C3%A4ytety%C3%B6%20052019%20%281%29%20%282%29.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

Hänninen Pirjo, Koskela Seija & Mäkinen Seija 2021. Verkossakin ohjataan – Ajatuksia ja otoksia Ohjaamoiden verkko-ohjauksesta. Elinikäisen ohjauksen verkkolehti. Saatavissa: <https://verkkolehdet.jamk.fi/elo/2021/10/19/verkossakin-ohjataan-ajatuksia-ja-otoksia-ohjaamoiden-verkko-ohjauksesta/> .

Juuti Pasi & Anu Puusa 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Verkkokirja. Gaudeamus Oy.

Kivistö-Rahnasto Kirsi & Salo Virpi 2022. Verkko-oppimisen moniulotteisuus opiskelijoiden näkökulmasta. Teoksessa: Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisusarja A. Tutkimuksia. Saatavissa: <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/787382/A38.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Kaipainen Terhi 2023. Korkeakoulun ohjaajien ja opiskelijoiden kokemukset verkko-ohjauksen aikaisesta ohjausvuorovaikutuksesta. Ohjausalan pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/87645/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-202306123713.pdf?sequence=1>

Kylmä Jari & Juvakka Taru 2007. Aineiston analysointi ja sisällön analyysi. Teoksessa: Laadullinen terveystutkimus. Helsinki: Edita Prima Oy.

Samiedun strategia 2022-2025. Saatavissa: <https://samiedu.fi/wp-content/uploads/2021/12/Samiedun-strategia-2022-2025.pdf>

Tikka Laura 2020. Verkko-opiskelun vahvuudet ja vaikeudet aikuisopiskelussa . Mitä aiheesta on kirjoitettu suomalaisissa sanomalehdissä? Kandidaatin tutkielma. Tampereen yliopisto. Saatavissa: <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/120141/TikkaLaura.pdf>

Toivanen Minna, Gluschkoff Kia, Yli-Kaitala Kirsi & Koskela Inka 2023. Osallistumisaktiivisuus ja vuorovaikutukseen osallistuminen verkko-oppimisyhteisössä.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Saatavissa: https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf

Kuka tekijä??? Prologi - Viestinnän ja vuorovaikutuksen tieteellinen aikakausilehti Vol 19 Nro 2 (2023). Saatavissa: <https://journal.fi/prologi/article/view/116526/84897>

Valkonen Leena, Tyrväinen Heli & Uotinen Sanna 2020. Luottamuksen rakentuminen verkko-opiskelussa. Kasvatus 51 (1), 21-37. Saatavissa: https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/68539/Luottamuksen%2520rakentuminen%2520Kasvatus_1-2020.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Valli Raine, 2015. Johdatus tilastolliseen tutkimukseen. Jyväskylä, PS-kustannus.

Vehviläinen Sanna, 2014 & 2020. Ohjaustyön opas. Yhteistyössä kohti toimijuutta. Gaudeamus, Helsinki. Verkkokirja: Neljäs, korjattu painos.

LIITE 1.

Tutkimuslupa-anomus

Kehittämistyön nimi

Vuorovaikutuksellisen verkko-ohjausmallin kehittäminen

Kehittämistyön tehtävät

- Laadukkaan verkko-opetuksen ja -ohjauksen kehittäminen
- Verkko-opiskelijoiden opintojen keskeyttämisen ennaltaehkäisy

Kehittämistyön kohderyhmä

Ammattiopisto Samiedun verkko-opiskelijat (Sote, Like / tarkentuu myöhemmin)

Kehittämistyön tausta, tutkimusmenetelmät ja aineiston kokoamistapa

Kehittämistyön tarkoituksena on kehittää vuorovaikutuksellinen verkko-ohjausmalli verkko-opiskelijoiden kokemusten pohjalta. Aihe on tärkeä, koska haluamme ennaltaehkäistä verkko-opiskelijoiden opintojen keskeyttämisiä. Kehittämistyön aineisto hankitaan Forms kyselylomakkeella (avoimet kysymykset). Aineisto tullaan keräämään 1-2/2024. Kehittämistyön tulokset analysoidaan käyttämällä sisällön analyysimenetelmää, jonka tarkoituksena on tutkimusaineiston tiivistäminen luokittelun avulla sisältöä kuvaaviin kategorioihin.

Kehittämistyön suorittajat

Eeva-Kaisa Laine, Hoitotyön opettaja, TtM

Marja-Riitta Saavalainen, Hoitotyön verkko-opettaja, TtM

LIITE 2.

Kyselylomake: Verkko-opintojen ohjaus Samiedussa

Tämän kyselyn tavoitteena on kartoittaa Samiedussa annettavan verkko-ohjauksen toteutumista ja laatua.

Tässä kyselylomakkeessa verkko-ohjauksella tarkoitetaan opettajan, opinto-ohjaajan tai muun ohjaus- ja opetushenkilöstön antamaa ohjausta, joka tapahtuu laitteiden, järjestelmien, tai sovellusten kautta tai kasvokkain annettua ohjausta.

1. Lue jokainen kysymys huolellisesti.
2. Valitse vaihtoehto/vaihtoehdot, joka parhaiten kuvaa sinun näkemystäsi tai tilannettasi.
3. Vastaa avoimiin kysymyksiin (kohdat 14-16).
4. Lähetä vastattu kyselylomake Lähetä painikkeen avulla.

Varaa kyselyn täyttämiseen aikaa noin 10 minuuttia. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti. Toivomme vastaustasi 3.3.2024 mennessä.

Kiitos osallistumisestasi! Vastauksesi on tärkeää verkko-ohjauksen kehittämiseksi.

Lisätietoja:

Eeva-Kaisa Laine,

eeva-kaisa.laine@samiedu.fi

p. 044-5506525

Marja-Riitta Saavalainen,

marja-riitta.saavalainen@samiedu.fi

p. 044-5506543

1. Osallistujan ikä

- 16-29 vuotta
- 30-49 vuotta
- 50-65 vuotta
- Yli 65 vuotta

2. Koulutusala

- Liiketoiminta
- Matkailuala
- Sosiaali- ja terveystieteet
- Taideteollisuusala
- Luonto- ja ympäristöala
- Metsäala
- Muu

3. Jos valitsit kysymykseen 2 vaihtoehdon Muu, kirjoita tähän millä koulutuslalla opiskelet.

4. Mitä ammatillisen tutkintojärjestelmän tutkintoa suoritat?

- Perustutkinto
- Ammattitutkinto
- Erikoisammattitutkinto
- Muu

5. Jos valitsit kysymykseen 4 vaihtoehdon Muu, kirjoita tähän mitä tutkintoa suoritat.

6. Opintojen vaihe

- 1. vuosi
- 2. vuosi
- 3. vuosi
- 4. vuosi

7. Kuka sinua on ohjannut verkko-opinnoissa opintojen aikana? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- Opinto-ohjaaja
- HOKS-ohjaaja
- Tutkinnonosan tai opintojakson opettaja
- Yhteisten aineiden opettaja
- IT-tuki: Henry Pöllänen
- IT-tuki: Sanna Laukkarinen
- Muu

8. Jos valitsit kysymykseen 7 vastausvaihtoehdon Muu, kirjoita tähän keneltä olet saanut ohjausta.

9. Miten sinut on ensisijaisesti perehdytetty verkko-opintoihin opintojen alkuvaiheessa? Valitse enintään 3 vaihtoehtoa.

- Teamsilla toteutettu yksilöperehdytys
- Teamsilla toteutettu ryhmäperehdytys
- Puhelimessa toteutettu perehdytys
- Wilman kautta viestillä toteutettu perehdytys
- Moodle Pinjan keskustelualustan avulla toteutettu perehdytys
- Sähköpostilla toteutettu perehdytys

10. Laita verkko-ohjaustyökalut mielestäsi paremmuusjärjestykseen nuolipainikkeiden avulla. Nuolipainikkeet löytyvät jokaisen rivin oikeasta reunasta. Laita tärkein verkko-ohjaustyökalu ensimmäiseksi ja vähiten tärkeä viimeiseksi.

- Moodle Pinja
- Teams
- Puhelin
- Wilma
- Sähköposti

11. Missä opintojen vaiheessa mielestäsi tarvitaan verkko-ohjausta eniten? Valitse enintään 2 vaihtoehtoa.

- Opintojen hakeutumisvaiheessa
- Opintojen alkuvaiheessa
- Opintojen keskivaiheilla
- Opintojen loppuvaiheessa

12. Oletko mielestäsi saanut riittävästi ohjausta verkko-opinnoissa?

- Kyllä
- En

13. Kuinka hyvin verkko-ohjaus vastaa opintojesi tarpeisiin?

- Erinomaisesti
- Hyvin
- Kohtalaisesti
- Huonosti
- Ei ollenkaan

14. Millaista ohjausta olisit kaivannut/kaipaisit verkko-opintojen aikana? (Esimerkiksi tekninen tuki, sovellusten käyttö, verkkotehtäviin liittyvä ohjaus)

15. Miten verkko-ohjausta voitaisiin mielestäsi kehittää?

16. Mitä muuta haluaisit kertoa verkko-ohjaukseen liittyen? Sana on vapaa.

LIITE 3.

Saatekirje

Opiskelemme Jyväskylän ammattikorkeakoulussa Digiopie-erikoistumiskoulutuksessa. Opintoihimme kuuluu kehittämistehtävä tekeminen.

Olemme valinneet kehittämistehtäväksi Verkko-opintojen ohjauksen kehittämisen. Kyselyllä haluamme kartoittaa tämänhetkistä ohjauksen toteutumista. Vastausten perusteella tavoitteena on kehittää verkko-ohjausta.

Vastauksesi saamastasi verkko-ohjauksesta on meille ensiarvoisen tärkeä. Vastaukset tulevat nimettöminä ja ne käsitellään luottamuksellisesti.

Toivomme vastauksia **3.3.2024 mennessä**.

Kiitos vastauksistasi!

Lisätietoja:

Eeva-Kaisa Laine, eeva-kaisa.laine@samiedu.fi

Marja-Riitta Saavalainen, marja-riitta.saavalainen@samiedu.fi